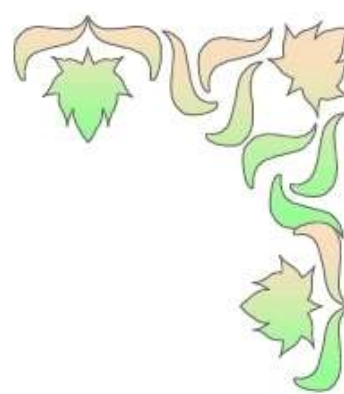
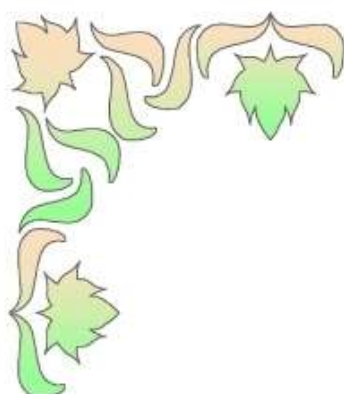
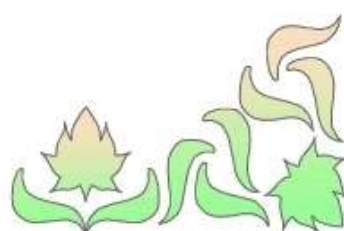
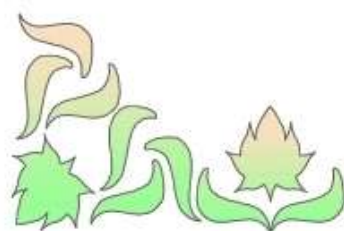

Vyznanie

Vlastimil
Sekretár

VYZNANIE: I. časť - Hľadanie

Vyznanie

Čas je najlepší sudca a trpezlivosť najlepší majster

Pourtalés

Zdalo sa mi, že jej mám niečo povedať, keď sa naše oči stretli na ulici. Nechal som ju však prejsť a teraz vo dne v noci sa to hojdá na každej vlne času ako prázdna loďka – to niečo, čo som jej mal povedať.

Zdá sa mi, že to pláva s jesennými mrakmi do nekonečnej diaľky a že to kvitne vo večerných kvetoch a že to hľadá svoje postrácané slová pri západe slnka. Bliká to ako svätojánske mušky v mojom srdci a snaží sa to nájsť svoj zmysel v zúfalstve, ktoré hustne ako súmrak – to niečo, čo som jej mal povedať.

Zbytočný je tu plač, tento oheň túžby planie márne. Slnko sa ukladá na odpočinok, tieň prestupujú lesom a oblohou znie magické čaro. So sklopeným zrakom a pomalými krokmi prichádza večernica robiť stráž odchádzajúcemu dňu a dych súmraku je preplnený pocitom rozlúčky. –

*

Obe Tvoje ruky držím vo svojich a Tvoje oči vážním svojimi hladným pohľadom, hľadájuúc Ťa a volajú: „Kde si, kde, ó kde, kde je ten večný plameň skrytý v Tvojej hĺbke!“

Tak, ako v osamelej hviezde na tmavom nebi večera blikoce nesmierne tajomstvo svetla nebies, i v Tvojich očiach, v hĺbine ich zasnenia, žiari lúč duše rozochvený bezhraničným tajomstvom. Mlčky na to hľadím, norím sa celým srdcom do bezodnej túžby, strácajú sám seba.

Si zlatý záblesk brieždenia nad pobrežím môjho života; si kvapka rosy na prvom bielom kvete jesene; si dúha zo vzdialených nebies sklonená k pozemskému prachu; si tajomstvo raja volajúce k výšinám pútnikov zeme.

Si moja básnická vidina, vynárajúca sa z dní môjho predošlého života, svitanie prichádzajúce vo forme jarma prebúdžajúc srdce k slobode i spútaniu. Ovládaš jemnosť i okovy pohladením Tvojej duše, krásou Tvojich očí.

Položil som srdce do sveta, na samí okraj cesty divočinou, medzi bytosti statočné i záľudné, stretajúc ruže i tŕne a kamene. Hľadal som čiru radosť vo vetre a našiel prach vo vlastných očiach. Počul som mnoho krásneho, videl úsilie radostné ušľachtilé i reč hrubosti a prízemnosti, mdlý obraz človeka.

Počul som „veľkosť“ burácať v rečiach ulíc a miest, hoci v srdci človeka horela bolesť a sklamanie – krehkosť a túžba po Svetle.

Ty si však postála v hučiacej búrke, pokojne pristúpila a z prachu cesty srdce ticho zdvihla. Osloviac anjelsky nežne, v Tvojich tónoch podobných zvončekom pripomenula si hlas nebies. Spomienka prestupujúca túžbou srdcia, veky zaboleda, a v sklamaní svetom opäť som precítil záblesk neba.

Srdce zlámané na kúsky si pozbierala, zohriala a uplietla v obraz Tvojej lásky. Nechala si ma túlať od dverí k dverám, aby si napokon ukázala, ako blízko je šťastie človeku.

Tvoja láska priviedla ma do hlbokých závozov. Keď zdvihol som hlavu v nádeji, zistil som, že stojím pri Tvojich dverách, akoby nebol nikdy som odišiel od žiarivej lásky prúdiacej z Výšin, akoby náhodou stelesnenej v Tvojej bytosti.

Ty si obdarila dni môjho vyhnanstva krásou a šťastím, prijala si ma do svojej blízkosti s pôvabom takým ľahkým ako nadšenie vykúzléné predstavami, keď človek stojí osamelo pod oblohou a zasnene pozoruje hviezdy.

Kedykoľvek som sa priblížil k Tvojmu prahu s myslou oslobodenou od všetkých žiadostí, Tvoje srdce vyšlo mi v ústrety a hviezdy žiarili v tichej radosi.

Hoci viem, že sme odlišní, toto srdce odmieta sa s tým zmieriť. My dvaja sme sa prebudili v tej istej bezsennej noci za spevu vtákov a to isté čaro jari vstúpilo do našich srdc.

Hoci Tvoja svetlá tvár je obrátená do sveta a moja od sveta ku hviezdám, je sladká a tajná naša radosť z toho, že sme sa stretli, lebo prúd osudu svojim vírivým tancom nás priviedol k sebe – v trýzni osamelých.

Dobývaš svet svojim pôvabom a krásou, zatiaľ čo moja tvár hasne. Ale veľkomyselný dych života ma zanesol na Tvoju stranu a temná čiara našej odlišnosti sa rozžeravila v žiare úsvitu.

Keď si spomínam na rozprávky o niekdajších utrpeniach lásky, o ľúbostných stretnutiach a rozlúčkach za starých čias, vidím, ako sa v Tebe koncentruje svetlo zo všetkých strán tajupľnej večnosti a Ty sa objavuješ ako hviezda nádeje, naveky zaklinená do pamäti mužskej duše.

Prúd večnej lásky vysielala svoj súdiaci lúč do osudových nitiek ľudských duší. Všetky radosti a smútky a túžby srdca, všetky spomienky na okamihy šťastia, veky ľúbosti i utrpenia vychádzajú na svetlo, raz tu raz tam, v tejto či inej duši. Zo všetkých prežitých dôb a krajín, zo všetkých strán života sa to tlačí do slov a skutkov, aby sa zliali v jedinu odpoveď a vyznanie – položené k nohám Lásky.

*

Môj pojem lásky však prekrýva prívlastok. Je ako vánok i ako puto, je hudbou dial'av i výkrikom bezútešného ticha. A preto volám: daj, aby sme boli šťastní spolu i pre púhe pohladenie. Podrž len moju ruku vo svojej. Púhy dotyk použi na to, aby sa k sebe naše srdcia privinuli, naše duše osviežili.

Z jedného konca nebies na druhý sa ženie dážď. V divokom, vlhkom vetre ruže vychutnávajú svoju vôňu. Za mrakmi skryté hviezdy sa tajomne chvejú. Moje srdce okrem hlbokého šťastia naplňa vrchovato vedomie, že i Ty žiariš rovnakým šťastím. -

*

Apredsa medzi nás padol závoj tisícročí. Odvrátila si tvár a hľadáš do sveta istôt hmatateľna, kde žijú tí, čo svetlom *vlastným* si sviet'a svetom slobody – nezištnej lásky sveta anjelského – v nedôverčivom šere zištnosti a jednotvárnosti.

Ten priestor, ktorý nás delí, je predsa úzky – je to neistota, maličký trŅ obavy z budúcnosti v Tvojich očiach.

Túžiš byť uspokojená vo veciach a potešeniach *tohto* sveta, byť zabezpečená a šťastná v *materiálnom* svete, na iný sa nepýtaš. No možno svoj vnútorný svet iba nehl'adáš. Ja Ti však môžem ponúknuť iba hudbu ducha nespútanej lásky hôr a púti. Aby Ťa v zákrutách túžby a križovatkách života sprevádzala. Aby Ti pomáhala ku svetlu života, chránila pred klamom snenia v útulkoch miest a usnutím v tieňoch súmraku; aby Ti jasne znela a vypovedala o väzení sladkých múrov, inšpirovala v hľadaní studničky rýdzosti ...alebo odišla.

Jednoduché je prebúdzanie rána a plynutie vody, jednoduché sú kvapky rosy na listoch, farby v oblakoch, mesačný svit na piesočnatých brehoch rieky a spŕšky poľnočného dažďa. Všetko to v Tebe sa odráža ako mesiac na jazere, v Tvojej bytosti, v Tvojom pôvabe. Tebe stačí len byť – byť ženou pravou, akou si v hĺbke duši svojej. Iba *nepostát' v hmote, nestuhnúť v okovách pozemských snov a radostí, nepadnúť v žiadosti a márnivosti pohľadom iných na Teba.*

*

A tak hľadáš a hľadáš na strunách svojej duše melódie, ktoré by sa dopĺňali s Tvojimi a spoločne rástli k výšinám.

Hľadáš melódie pre svoje piesne, no moje tóny boli len pred nedávnym znežnené a ich ostrá novota sa ježí, akoby som hral na ostrí noža.

V mojich piesňach ale znie duch vetrov, niet v nich „istota a pohodlie domáceho krbu“, jemné nazeranie a porozumenie duše nežnej ženskej, oddanej predstave cieľa v pozemskom – „šťastná rodina“. Nedokážu splynúť so svetlami nebies v Tvojich očiach, nebies spútaných...

*

Prichádzajú a odchádzajú dni a noci, no Teba tu už niet. Otváram svoju pokladnicu a vyberám z nej reťaz drahokamov, ktorou si chcela ozdobiť moju šiju.

Viem, chcela si mi pomôcť svojsky, *byť oporou pozemsky*. Moja ostrosť a odpútanie sa mení na pokoru a prítulnosť – na poznanie a hľadí prach, ktorým prešli Tvoje nohy.

Tebou som poznal seba skutočne, jemnosť i hrubosť svojich krokov. Tebou odkryl som vlastnú minulosť zaviatu prachom vekov. V Tebe hľadal som, Tebou našiel som. Našiel a predsa neuchopil. Dostal a predsa stratil.

A tak i Ty si pohodňou lásky výšin i studnicou nevyčerpatelnej blaženosti citu, okamihom svitania, ktorý však mnou Tebe nebol opätovaný, podľa *Tvojich* prianí, iba Ťa vyplašil.

A predsa náš príbeh nemôže končiť inak. To deliace nás akoby naveky, je zdanlivo nepatrné: *názor*.

Život ľudský je ako divadlo, ktoré hrá akoby samo pre seba. Akoby herec bol zároveň divákom, režisérom i tulákom večne hľadajúcim kalich života v bezoblačných modrých výšinách i v temnej zástere posiatej jagavými hviezdami vlastnej predstavy.

Poznal som však kúzlo vetra, kulisy túžby a hľadania, hodnotu a múdrosť radosti i bolesti, že *v hmote a na zemi človek sa učí... dôstojne kráčať v múdrosti*.

Učí sa v múdrosti ale tiež kráča k rozumu, aby ukázal svetu, aký je chytrý, ako vysoko svoj balvan vytlačí, čo všetko vie a viac je, než jeho blížny. To rozumové, to spievajúce vo vlastnom svetle, to na pohľad krásne, vo Svetle však znie - do času.

Učí sa byť užitočný citom, cez lásku k láske osudovo sa viaže, učí sa byť! Učí sa láske nebies, že je tu pre všetkých, pre súcť i pre radosť, ktorá nič nevlastní...

Žiaľ často iba žiaľ a samota otvára oči i srdce Svetlu. Iba život vo svojej rozmanitosti prežití dáva uvidieť zrkadlá a dá poznať tie pravé sviece.

Osud letiaci na krídlach vôle slobodnej, on odmietaný priateľ učí porozumeniu milosti Lásky skrze búrky i vyjasnenia. A v Jej lúči prichádza pomoc v krokoch lásky anjelskej i ľudskej, nežnej i poučujúcej.

Závoj tisícročí a nespútaná hudba hôr

(Hľadanie)

Čas je najlepší sudca a trpezlivosť najlepší majster

Pourtalés

Osoby:

- **Pútnik: (Adam):** Človek oddaný putovaniu naprieč horami a slobode ponorení v duši prírody, túžbe poznávať vyšší zmysel bytia. Žije v presvedčení, že sloboda žije v nevlastnení, nepripútaní sa k okamihu, vie, že okamih je ako vietor, nadchne a fukne prach do očí.
- **Hlas Výšin: (Hlas svedomia):** Majestátna, nekompromisná duchovná sila. Strháva ilúzie rozumu.

Mesto deja:

Odľahli kopec nad malou dedinou s výhľadom na široké okolie prírody v letnom podvečery. Čistinka, veľký košatý strom a horiaci oheň v kamennom ohnisku.

Dej:

Pútnik sedí u horiaceho dreva v ohnisku, v chvení večerného vánku rozjíma o živote a svojich prežitíach.

Pútnik:

(Hľadí do tmy, v ruke zvierá neviditeľnú reťaz drahokamov, ktorú odmietol)

Rozpoviem ti môj príbeh, priateľu. Je to životný príbeh, ktorý je pre ľudí mladých úplne všedný. Sú ich tisíce. Každý však svoje okamihy prežíva svojsky, hoci obrazy tu podané sa môžu zdať zrozumiteľné každému, kto bol v živote vo vzťahu, zaľúbený. To je jediná podmienka, aby tomuto príbehu tu porozumel nie len popisom, ale aj pochopil vnútorný stav pisateľa.

Píšem tu o jednej plavovláske zo svojich mladých rokov, ktorá zapôsobila, akoby mávnutím čarovného prútika, magicky na môj vnútorný život. Zočil som v jednej osobe, akoby zázrakom, nie len krásnu postavu ale aj archytyp ženy, ktorá nesie tento ušľachtilý názov – žena.

Stretol som ju na ulici. Naše oči sa preťali a v tom záblesku som pocítil, ako sa vo mne koncentruje svetlo celej tajuplnej večnosti. No nechal som ju prejsť v údive a prekvapení, ako keď nie si pripravený na niečo čo sa o chvíľu stane a nečakáš to, hoci vnútorne o tom premýšľaš. Teraz sa to nevypovedané slovo hojdá na každej vlne času ako prázdna loďka, to niečo, čo som jej mal povedať. Dnes viem, bola to chyba chcieť ju väzniť svojím hladným pohľadom, hľadať ten večný plameň v jej hĺbke. No ona ten pohľad vycítila, sklopila oči a odvrátila svoj pohľad v zamyslení. Chcela mi dať istotu domáceho krbu, chcela ma ozdobiť drahokamami zemského úspechu ako to vie iba žena, ktorá vie byť mužovi rodiny balzomom na duši. V ruke akoby som stále držal tú minulosť „sladkej ťažoby“, hoci neviditeľnú ale citelnú reťaz drahokamov pozemského úspechu...

Prečo ma to, čo malo byť šťastím, tak strašne vyplašilo? Či azda preto, že každé očko tej reťaze bolo dňom plným istoty, no zároveň okovov pre moje nohy, ktoré chcú stúpať na vrcholy hôr?

Hlas Výšin:

(Ozve sa s majestátnosťou horského vetra, hlboko a čisto)

Áno, správne to cítiš, Pútnik. Vyplašilo ťa to preto, lebo v tvojich piesňach znie duch vetrov. V tvojom vnútri dnes, niet miesta pre nehybnú „istotu a pohodlie“ domáceho krbu. Tvoje tóny boli len nedávno znežnené a teraz hráš na ostrí noža. Medzi vás dvoch padol závoj tisícročí. Ona sa díva do sveta hmatateľna, túži byť zabezpečená vo veciach tohto sveta a v materiálnom šťastí a to očakáva i od teba. Ty jej však nemôžeš dať sladké múry útulkov miest a šťastie rodiny, ktoré hľadá. Ty jej môžeš ponúknuť iba hudbu ducha nespútanej lásky hôr a púti.

Pútnik:

(Smutne sa usmeje, hľadá na prach na svojich topánkach)

Ponúkol som jej hudbu, no ona potrebovala pevnú zem. Je to zvláštne... cez ňu som spoznal seba samého, ako by som to nebol ani ja, ale niekto, kto je vnútorne rozdelený v čase a každá časť má svoje vlastné očakávanie. Odkryl som z hlbín mojej duše vlastnú minulosť zaviatu prachom vekov niečo som pri nej uvidel, stopu dávno prežitú, ktorá ma opäť priviedla k momentu, kedy som premýšľal o sebe a jej iskre v pohľade, čo sám neviem, čo mi mojím pohľadom pripomenula. V nej som hľadal, cez ňu som rozhorel iskru vo vlastnom srdci... a predsa som ju neuchopil vo význame tej chvíle. Dostal som záblesk raja a stratil som ho. Moja terajšia časť kráčala iným smerom. Naše rozdelenie pre tento čas pritom visí na niečom takom malom. Rozdelil nás len... názor, nič viac! Či nedokáže láska prekonať ľudské myšlienky? Či som nemohol zoskočiť z hradieb svojej samoty a uveriť teplu jej domova? Prečo ma vlastný duch tak bezohľadne hnal vpred do samoty hôr, kým moja ľudská tvár plakala za tým, čo zemské oči videli ako útek?

Hlas Výšin:

(Svetlo okolo Pútnika potemnie do hľbokej, hviezdnej noci)

Nenazývaj to malým, Pútnik. Názor je v hmote hradbou, ktorú cit neprekročí, ak rozum má vládu a určuje smer v pozemskom tele. Život ľudský je ako divadlo, kde si zároveň hercom, divákom, režisérom i tulákom. Ty hľadáš kalich života v bezoblačných modrých výšinách. Ona hľadá mesiac odrazený na hladine jazera. Tebe stačilo, aby bola ženou pravou, aby nestuhla v okovách pozemských zvyklostí v kruhu domácnosti, svetských žiadostí a márnivosti tohto sveta. No žiaľ, často iba žiaľ a samota dokážu otvoriť ľudské oči a srdce skutočnému Svetlu a zrieť skutočný domov vo svetlých výšinách. Táto bolesť ťa učí nezištnej láske nebies – takej, ktorá je tu pre všetkých, pre súcit i radosť, a ktorá **nič nevlastní**. Tvoj osud letí na krídlach slobodnej vôle a cez tieto búrky ťa učí rozumieť milosti Lásky. Tu vidíš, Kto pred teba postavil prežitie, ktoré ťa malo prebudiť i v tebe upevniť svetlé prúdenie a vernosť tvojej ceste, po ktorej si sa rozhodol ísť skôr, než si do tohto času vstúpil. Jemu patrí tvoja vďaka, že si prekročil slučku, ktorá vyvolala v tebe krásne okamihy, sľaby spomienky, ale tvojho ducha by spútala rečou pozemského chcenia...

(Opona)

Je to vo hviezdach...

*"Priateľstvo je hviezda,
ktorá svieti najjasnejšie vtedy, keď je noc najtmavšia"*

Prenikavý spev sa ozýva okolím. Dvíha sa k nebesiam v mnohofarebných úsmevoch i slzách, nádejach i obavách. Vlny života sa dvíhajú radosťou a zase klesajú. Sny sa tvoria a triešťa. Prichádzajú a odchádzajú túžby zasnené i bolestné.

I tento príbeh, uvitý túžbou v sieť snov, vychádza zo záveja pamäte vekov, prichádza vlnením času ku križovatke ciest a vedením neúnavného času preniká ku svojho začiatku, k osudovému rozuzleniu.

Rozvinutý k prežitiu rozpovedá o sile túžby, o túžbe žiť v úplnku; o boji s prachom a ničotou v hľadaní živej vody v púšti myšlienkového sveta; o volaní výšin skrze anjelské i ľudské pôsobenie, skrze zrkadlenie v obrazoch krás a citov anjelských, ľudských...

Je to príbeh o jednej plavovláske, úprimnej a krásnej, ale vzdialenej a nedostupnej ako sen a čas. Príbeh utkaný pre sebazpoznanie – prekonanie tiaže.

*

Veľké divadlo Teba a mňa sa rozložilo po celej oblohe. Vzduch sa chveje melódiou Teba a hlasom k Tebe vystupujúcim, sebe nerozumiacim akoby zo sna volajúcim, nevediac odkiaľ sa berie a prečo hovorí o Tebe, dvorí sa Tebe.

Minúty ubiehajú od toho stretnutia, uvedomujúc si iný obraz seba v poznávaní Teba. Svoje túžby i svoj zmysel vidiač Tebou, v duchu Tvojom, vo svite oblohy Tvojich očí.

Nepamätám ako dlho hľadám zmysel tohto príbehu, tej cesty, ktorá vedie akoby od nikade nikam a predsa je bohatšia a krajšia než krajina hoci najbohatšia a cesta najdlhšia, než cesta niekam.

O čom hovorí každá cesta, a kam vedie? Kto pochopí tú lásku Nebies v riadení ľudských ciest? O čom sú príbehy v ktorých vzdľaľujeme sa od seba, ak usilujeme o podrobenie si sveta a nachádzame sa jeden v druhom, ak v pokore vzhliadame k diaľavám vesmírnym?

*

Ako zvyšok daždivého oblaku blúdím po nebi, slniečko moje, večne nádherné! Tvoj dotyk ešte nerozptýlil moju paru, aby ma zlúčil s Tvojim svetlom, a tak rátam týždne odlúčený od Teba. Ak si

to budeš želať a ak sa chceš tak hrať, vezmi tú vznášajúcu sa ťažobu, pomaľuj ju farbami, ozdob ju ružami, zver ju nespútanému vetru a rozdrob ju na rozmanité divy.

Ak nie je mi súdené kráčať s Tebou týmto životom, daj nech pocítim, že som sa zmýlil, že Tvoja pieseň znie duchom iných končín. Ale ak som prepásol Tvoj pohľad a tiché dobrodenie v hĺbaní nad sebou prosím, odpusť...

Keď moje dni plynú vo vetre a prachu ciest a moje ruky sa plnia denným ziskom, cítim, že som nič nezískal – ak lásku dôvernú som nepostrehol. Nič som nezískal, iba nosím trýzeň tohto žiaľu vo svojich snoch i keď bdiem.

*

Mnoho dní vo vetre zmyslov i mrakoch náladovosti hľadal som zmysel a naplnenie života i trúchlil nad nevyspytateľnosťou bytia, akoby žitím náhodným, pominuteľným, nepoznateľným, časom neúprosným v bludisku nekonečných uličiek. A predsa život nie je nepoznateľný, čas nie je nepreniknuteľný!

Jestvuje veľa nití tvoriacich látku sveta z ľudského chcenia ale i zlatá niť prechádzajúca šedou tohto ľudského sveta. Jestvuje veľa ciest túžob a plánov vnorených do behu sveta ale i jedna spoločná, v srdciach odvekou blízka, cesta úplnosti a šťastia duše, pridaná ako svetielko u samého začiatku ľudskej cesty.

Áno iba v láske život je živúca cesta, cesta v láske - cesta pôvodná, cesta k Životu. A tak jestvuje jeden cieľ v zdanlivom kráčaní úspechmi rôznych ciest k rôznym cieľom ale iba srdce vie, že k cieľu skutočnému vedie iba jedna cesta, cesta čistej lásky, cesta zjasneného srdca.

Ty si vzala jemne nitku mojej radosti i poznania do svojich rúk, a ukázala si mi cestu životom cez srdce človeka. Cestu v láske človeka k človeku, vycitujúce vzájomne prúdenie, stúpajúc v láske Nebies.

*

Dokázala si, aby som uvidel, že nádej umiera posledná... no vzápätí, že nie si, nechceš byť nádej posledná...

A predsa si tá, ktorá aj v nenaplnení očakávania nášho spoločného života v pripútaní sa v kruhu rodinnom dala viac než žiadala. Tá, ktorá idúc vlastnou cestou v pozemskom, nechtiac mi ublížiť, pri mne zostala – v srdci a spomienkach.

Nad mojimi myšlienkami a snami si kralovala, a predsa si žila sama a odlúčená, hoci Tvoja duša i telo sú stvorené pre lásku. Tvoj úsmev, pôvab, neha, ušľachtilé pohyby hovoria o vznešenosti a láske, pripomínajú stratené ideály, volajú k láske a uctievaniu dokonalého Tvorcu. Avšak *bdelá* buď v sebe i v okolí – i tá najkrajšia forma zvädne, stratí sa.

Uchádzala sa o Teba chytrosť sveta, ale nedokázala Ťa zotročiť vidinou zisku. Márnivá samolúboosť útočila vo svojich maškarách na Tvoje triezve srdce. Zostala si v duchu slobodná, čistá, sama sebou...

O to viac čierne knieža tohto sveta svetlých pokúša a hľadá spôsob zničenia, ak vycíti v srdci čo i len náznak pýchy, povrchnosti....ustrnutia.

Túžil som Ti byť nablízku, chrániť krásu Tvojej duše, pomôcť ti ku Svetlu a učiť sa rozumieť Tvojej jednoduchšej piesni venovanej zemi.

Ty však už iba hľadiš ku mne z diaľky a placho sťaby mesačný svit. A predsa tá istá, ktorá neodhodila závoje ľudskosti a priateľstva vo vírení dnešnej doby – usilujúca byť nezištná a priateľská i v bludisku túžby a tieňov človečenstva!

Iba hviezdy v najhlbšom nočnom tichu sa usmievajú a šepkajú si:

„Márne je toto vyznanie, osud človeka je vo hviezdach...”

Zlatá niť a šepot hviezd

(Je to vo hviezdach...)

*"Priateľstvo je hviezda,
ktorá svieti najjasnejšie vtedy, keď je noc najtmavšia"*

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Zrelý muž, z ktorého opadol prach pozemských bojov a ostrá trýzeň samoty. Jeho pohľad smeruje nahor, k večnosti.
- **HLAS VÝŠIN:** Majestátny, no nesmierne hrejivý hlas hviezdneho ticha. Už nerieši výstrahy, ale prináša balzam pochopenia a mieru.

Scéna:

Vysoký kopec nad krajinou, tá istá čistinka ako v predošlom obraze. Oheň v kamennom ohnisku už takmer dohorel, zostali len ticho tlejúce uhličky. Nad hlavou sa otvára hlboká, iskrivá nočná obloha plná hviezd. V údolí v diaľke matne pulzujú unavené svetlá pozemského mesta.

1. DEJSTVO: Rozpustenie pozemskej tiaže

(Pútnik stojí na samom okraji útesu, vietor mu rozfúkava vlasy. Rozpína ruky, akoby chcel objat celú tú nekonečnú hĺbku nad sebou. V jeho hlase už niet rebelovania, iba tichý mier.)

PÚTNIK:

Stojím tu dnes opäť vo svojej slobode a pozerám na vás hviezdy, ste vzdialené, ale môjmu srdci blízke. Vlny môjho života sa dvíhali v prudkej radosť a vzápätí klesali do hlbokého, čierneho žiaľu. Bežal som v kruhu, plakal za ľudskou blízkosťou a trhal si srdce pre to, čo pozemské oči videli ako odmietnutie. No dnes... dnes sa tento príbeh utkaný v sieti snov vracia k svojmu tichému začiatku, ale v inej zrelosti.

Už neplačem za Tvojou pozemskou prítomnosťou. Už netúžim po tom, aby si kráčala vedľa mňa v prachu zemských ciest. Pochopil som, že celé to obrovské, bolestivé divadlo *Teba a mňa* sa rozložilo po tejto nočnej oblohe len preto, aby ma naučilo prekonať tiaž hmoty a sklonov ako hlbokých zápisov v mojej duši prežitej minulosti. Dlhो som blúdil po cestách, ktoré viedli akoby odnikiaľ nikam, no v hĺbke duše viem: táto púť samoty bola krajšia než tá najbohatšia a najpríťažlivejšia cesta krajinou tejto zeme pre moje rozochvené srdce v túžbach mladosti.

HLAS VÝŠIN:

(Ozve sa z hlbokého, iskrivého ticha hviezdnej noci. Jeho tón už nie je prísny ako horský vietor, je plný jasnej, čistej radosti.)

Precitol si, Pútnik. Tvoj duch sa konečne vystrel k letu. Pochopil si, že kým sa tvoje ruky plnili denným ziskom, svetským uznaním a prachom ľudských istôt, v skutočnosti zostávali prázdne, hoci si cítil chvíľami úľavu. Tvoja túžba ťa viazala k zemi. Čas pre teba prestal byť nepreniknuteľnou skalou. Uprostred šede tohto ľudského sveta, kde sa ľudia točia okolo zlatého teľaťa, si ty napokon objavil zlatú niť skrze ktorú si vyšplhal nahor, hoci v bolesti ale bola to bolesť uzdravujúca, prebúdžajúca tvojho ducha. Tá plavovláska splnila svoju osudovú úlohu – vzala nitku tvojej čistej mladostnej radosti a vzplanutia citov a očakávania... a ukázala ti smer. Nasmerovala ťa k pôvodnej, živej Láске Nebies, hoci sama tú úlohu vedome nekonala. Pozeráš dnes na hviezdy a cítiš sa akoby u samého začiatku tvojej púte, kedy Láска svietila ako malé, nehasnúce svetielko tvojej duše.

2. DEJSTVO: Sloboda ducha a varovanie pred tmou

PÚTNIK:

(Prikývne, obracia pohľad od hviezd k blikajúcemu mestu v údolí)

Áno... Ona mi vtedy ukázala, v čom som hľadal nádej naplnenia môjho srdca, hoci ona tak seba nevnímala, ale bo to jasný odkaz skrze ňu môjmu duchu, že nádej umiera posledná, no vzápätí mi život ukázal, že ona mojou poslednou nádejou nebude. Odišla vlastnou cestou, no v mojom srdci a v chráme mojich spomienok zostala čistá, nedotknutá. Som hrdý jej odkazu, ona nevedomky a pokojom v srdci úlohu splnila, uzol bol rozviazaný. Tak cítim, Hlas. Chytrnosť tohto sveta ju nezotročila vidinou lacného zisku, márnivá samolúboosť a zvyklosti davu ju nezlomili. Zostala slobodná, verná sebe, a svojmu citu pre rodinu, presne taká, akú som ju v tom prvom záblesku na ulici zočil. Kedysi som ju chcel ľudsky chrániť, chcel som ju vlastným príkladom smerovať k Svetlu a povýšiť v jej očiach Boha na prvé miesto aby potom sama uzrela a pretavila do ešte krajšej harmónie svoje city k rodine ... no dnes viem, že každý z nás musí bdieť sám na svojom strážnom stanovišti. Čierne knieža tohto sveta neustále krúži okolo svetlých duší. Hľadá každú trhlinu, každý náznak pýchy, povrchnosti či duchovného ustrnutia, aby zničil to, čo v nás žiari.

HLAS VÝŠIN:

(Svetlo hviezd sa zintenzívni, akoby celá Mliečna dráha začala pulzovať v rytme Pútnikovo dychu)

Tvoja láska k nej práve dozrela do úplnej nezištnosti, Adam. To je ten najvyšší bod vývoja ducha. Už ju netúžiš vlastniť, už pre ňu nežiadaš spútanie v pozemskom hniezde, podľa tvojich predstáv, ktoré by vás oboch nakoniec mohli stiahnuť späť do starých koľají, s ktorých si práve unikal. Hoci na teba dnes hľadá už len z veľkej diaľky, placho a ticho ako mesačný svit, obaja ste si v tomto bludisku pozemských tieňov zachovali to najvzácnejšie – čisté závoje ľudskosti a verného priateľstva. Tvoje pozemské vyznanie nebolo márne. Bolo vypočuté a zapísané tam, kde na tom skutočne záleží – vo svetlých Výšinách.

*

3. DEJSTVO: Pád do hviezdneho mieru

PÚTNIK:

(Uvoľní hrud', zhlboka sa nadýchne chladného nočného vzduchu. Pozrie na dohárajúce ohnisko a potom opäť na oblohu.)

Počujem to... Počujem, ako si hviezdy v tom najhlbšom, posvätnom nočnom tichu šepkajú. Už v tom tkaní vlastných myšlienok nepočujem sladké našepkávanie astrálnych pijavíc, počujem živú reč stvorenia. Hviezdy sa usmievajú nad mojím mladistvým ľudským úsilím a plačom. Hovoria mi, že všetky pozemské plány a priania sú len prachom vo vetre, pretože skutočný osud človeka je napísaný vo hviezdach. Ľudia na zemi majú slobodu zabúdať alebo sa učiť čítať. A ja tento osud s tou najhlbšou pokorou a vďakou prijímam. Moje vyznanie je dokonané a cesta pre moju ďalšiu úlohu je otvorená.

(Pútnik ticho sedí pod hviezdou oblohou. Svetlo hviezd ho celého zahaľuje do strieborného jasu. Úplné ticho a mier.)

(Opona)

Nenaplnený sen

*Snaha po osobnom šťastí je iba predlžovanie neľudskosti v nás.
Ľudskosť sa v človeku začína vtedy, keď sa ho človek zriekne.*

Amiel

Jednej noci prišla a sadla si vedľa mňa, no spal som. Krutý bol ten môj spánok, ó, ja úbohý!

Prišla za mesačnej noci. V rukách mala harfu a moje dni sa stali ozvenou jej piesní, zrkadlom tej noci. Beda mi! Od tej noci, sú všetky moje dni tak zasnené.

Ach, prečo nezachytím pohľad tej, ktorej dych sa dotýka môjho spánku? Putá nepovolí, iba srdce bolí, keď sa pokúšam ich zlomiť.

Láska je všetko, čo si žiadam, ale či iba dúfať mám? Musí to byť tak, je to osud?

Som si istý, že nesmierne bohatstvo citu, nehy je v jej srdci a že je rosou pre život muža. Hoci srdce ľúbiť chce, môže láskat' srdce vzdialené, city neopätované?

Je tu lampa, ale ani záblesk plameňa – taký je tvoj osud, srdce moje!

Svetlo, ó Pane, kde je láska? Pane, prosím, zažni ju blčiacim ohňom nádeje!

Bieda klope na tvoje dvere a nesie zvesť, že tvoj Pán bdie a volá ťa na schôdzku lásky v nočnej tme. Nebo je zatiahnuté mrakmi a ľadový lejak neustáva. Nevie, čo sa to vo mne hýbe – neviem, čo to má znamenať.

Mysel' chce zabudnúť, ale krátke kmitnutie blesku strháva ešte bližšie túžbu pred môj zrak a srdce tápavo hľadá cestu k tej, ktorá mu znela v hudbe tej osudovej noci.

Môj Pane, je toto láska? Smiem dúfať, že ju zažneš ohňom túžby v srdciach oboch? Avšak víchor hrmí a zavýja neľútostne, nádej rozmetáva priestorom.

Noc je čierna ako čierny balvan. Necháva hodiny plynúť v očakávaní monotónne odbíjajúceho času. Už iba ticho znejú slová: Pane, prosím, zažni lampu láskou, nežným pohľadom, teplom, životom.

Tí, ktorí sú mi blízki na tejto púti, usilujú sa všetkým spôsobom držať ma na zemi, v bezpečí... ale čím je život bez lásky.

Ináč je to s láskou dievky, vanúcou v mojich snoch ľúbezou vôňou ruží, ktorej láska je iná ako ich. Je vzdialená a predsa hreje, známa i tajomná, oživujúca ako letný vánok, lúč slnka a predsa nedostupná ako hviezdy vo výšinách.

Ale deň za dňom plynie a ona odchádza viac a viac do sveta svojich predstáv, k svojim túžbam, svojim snom, niekam medzi hviezdy.

Kde vzadu, za všetkými vekmi stála, pripomínajúc sa dnes ako ruža v trní?

Jej žiara, jej krásne úprimné oči prerážajú lad pravidiel a času volajúc láskou tisícročí. Čakám ju s láskou vo svojej záhrade nekonečné hodiny, zatiaľ čo okoloidúci pristupujú a berú nežné kvety jeden za druhým, a moje srdce je takmer prázdne, necíti radosť – nevidiac jej úsmev, nepočujúc jej kroky.

Minul sa ranný čas prebúdzania i dennej práce. Vo večernom prítmí cesty domov privierajú sa mi oči únavou i spánkom. Ľudia okolo pozerajú cez okná svojich duší. Zamýšľajú sa, mračia i vyjasňujú a naplňujú ma otázkou, „kedy asi mysliť na lásku“?

Sedím pod stromom sám ako žobravý chlapec, hľadím do neznáma, a keď sa opýtajú, čo mi je, čo chcem, klopím oči a mlčím.

Ach, ako som im mal povedať, preraziť chlad tradície a predsudkov, že čakám na zázrak, že ľúbim to spanilé dievča belasých očí, čo dňom svieti ako slnko a súmrakom sa rozplýva v éterické chvenie. V to snenie, čo prichádza ku mne s láskou a radosťou v krokoch, ale opäť iba do snov.

*

Bol deň, keď som nebol na ňu pripravený a ona vstúpila do môjho srdca nepozvaná ako niekto z obecného davu. Mnou nepoznaná, a predsa známa, dôverne blízka akoby z chvíľ spoločných, minulých, časom zaviatych. Vtlačila na mnoho ulietajúcich okamihov môjho života pečať večnosti – lásky, nehy, priateľstva.

Piesne, ktoré som vtedy začul z jej úst, boli plné citu, slobody, dôvery. Jemným zábleskom života jej duše, ktorá chce žiť, dýchať a milovať, myslieť slobodne.

Boli sme si podobní v piesni srdca, podobní krokom tanečným, ktoré sa ozývajú vesmírom čistej lásky, od hviezdy k hviezde až do najväčších hlbín zasnenia.

Ona sa pohľadovo neodvrátila, keď sme sa spoznali, od detskej úprimnosti, jednoduchých spôsobov, ani od témy Večnosti o ktorú človek málo dbá, lebo rozum spútal cit a svet nemá slzy rád.

*

Jedného dňa zavčas ráno mi čosi pošepkalo, keď som ju uvidel zjasnenú ako slnko, že vyplávame v člne, iba ona a ja, a ani živá duša nebude vedieť o tejto našej púti do nijakej zeme a k nijakému cieľu. Že na tom bezbrehom oceáne lásky, pred jej mlčky načúvajúcim úsmevom, zmohutnejú moje piesne do spevu slobodného ako vlny, oslobodené od akéhokoľvek zajatia slov. Že vyjadrím, čo k nej cítim, že dám jej všetko...

No nenastal ten čas. Je ešte nejaká nádej?

Hľa, večer sa opäť zniesol na pobrežie práce našich rúk a v hynúcom svetle nádeje, opäť odchádzame domov. Vraciame sa do svojich príbytkov akoby o sebe nevedomí, sebe na veky vzdialení. Ja ku svojim myšlienkam a čakaniu, ona k svojim hviezdám a voľnému názoru.

Ktovie, kedy sa reťaz uvoľní úplne a čln ako posledný záblesk zapadajúceho slnka sa stratí do noci a ponechá pútnika sebe samému – rozjímať – pochopiť, *že i tá najväčšia láska k srdcu inému môže stroskotať, ublížiť, ak srdce povýši lásku ľudskú, lásku k človeku nad lásku k Pánovi srdc všetkých.*

A predsa akoby nepoučený, čímisi omámený, sedím v tráve a upieram pohľad na oblohu a snívam o nečakanej nádhre jej príchodu:

Všetky svetlá vzplanú, zlaté stuhý zavejú nad jej kočom a ona schádza zo svojho vznešeného sedla. Zdvihuje z prachu a vedľa seba usádza to otrhané chlapča, chvejúce sa vďakou i láskou, ako sa túli k matke stratené dieťa.

Ale čas plynie a ešte nepočuť jej voz. Veľa sprievodov prechádza okolo s jasotom a leskom nádhery. Iba ona ostáva tichá, vzdialená vo svojich výšinách ako hviezdny pozdrav strateného domova.

Iba z diaľky smutne pozerá, hľadá súcitne, vie, chápe, a nič nezmôže, bo u nej srdce zaľúbenie našlo iné...

*

Myslel som, že ju poprosím v tom sne, ale neodvážil som sa, o veniec ruží, ktorý nosí okolo hrdla. A tak som očakával ráno, aby som po jej odchode mohol pohľadať zopár lupeňov.

Ako žobrák na brieždení pátral som po jednom či dvoch zapadnutých lupeňoch. Ale, čo to nachádzam? Akýto dôkaz lásky mi zanechala?

Nie je to kvet ani povzbudivý odkaz zo srdca k srdcu písaný. Je to meč, žiariaci ako plameň, ťažký ako úder hromu.

Svetlo rána vchádza oknom a prestiera sa na moje lôžko. Ranné vtáča štebotá a pýta sa: „mládenec, čo si to dostal?“

Nie, nie je to kvet ani list – je to meč, hrozný ale spravodlivý.

Sedím a nevychádzam z údivu, aký dar mi to dala. Nemôžem nájsť miesto, na ktoré by som ho ukryl. Zraňuje ma, ak si ho tisnem k srdcu. Budem však nosiť v srdci to čestné bremeno bolesti, jej dar.

Od tejto chvíle nebudem sa viac báť ničoho, ani lipnúť na niečom v tomto svete. Meč zvíťazil v každom mojom zápase. Jej meč je so mnou, meč poznania - roztínajúci tieto putá, i túto chybu ľúbiť tak detsky... a veru sebecky.

Už viem, že *je to láska falošná, ak Pán lásky so svojím závojom nebies nie je v srdci človeka na prvom mieste. Ak obraz cieľu púte si stavia z piesku púšte, a hodnoty vidí predovšetkým v radoostiach zeme a v tradícii naháňaní sa za vetrom.*

*

Ranné more ticha rozčeril uličný vrav a všetky kvety popri ceste boli ospalé a slnko rozhadzovalo svoje chladnúce lúče cez trhlínu v mrakoch, zatiaľ čo my sme usilovne stáli na svojich cestách a letmo venovali tomu pozornosť.

Nespievali sme veselé piesne a nehrali sme sa dôverne. Prehovorili sme iba zopár slov. Pre dušu moju sú to však tie isté perly a chvíle krásne i smutné ako vždy, keď môžem byť s ňou.

Avšak zakaždým cítim jasnejšie, že odchádza. Vždy viac sa mi javí neodvratné to odlúčenie, ako mesiac strieda slnko so svojím závojom hviezd: svoje túžby a naplnenie vidí v inom smere, svoju cestu pri mne nenašla.

Nepokoj strieborného, mesiacom pretkaného šera sa pomaly rozprestiera v mojom srdci. Zabúdam na lúče slnka, ktorými som putoval tak krátko ale šťastný, v jej svetlej blízkosti, a srdce náhle prebudené rozlukou, je hnané v nekonečnej túžbe jeseňou života a bludiskom tieňov a nelásky.

Kdesi v duši však stále znie vrúcna túžba, vyznanie, volanie samoty o lásku, prosba k nebesiam:

Pane môj! Vytínaj, vytínaj od koreňa chudobu v mojom srdci. O silu prosím, aby svoje chyby som pochopil a odložil; žiale i radosti pútajúce moje ja v pozemskom prekonal; aby som dokázal, že moja láska sa rozvinie v službe.

Aby som nikdy nezaprel úbožiaka, ani kolená nezohýnal pred nehanebnou mocou; aby som povzniesol svojho ducha v skromnosti nad každodenné zbytočnosti a v pokore riadil vlastné prania v službe blížnym, ako žiada zákon lásky Tvojej milosti.

Keď sa hluk búrlivej práce dvíha zo všetkých strán a nedovoľuje mi prejsť na druhý breh, príd' ku mne, Pane ticha, so svojim pokojom a mierom.

Keď túžba zaslepí ducha preludmi a prachom žiadosti, ó, ty Svätý, Pane, príd' so svojim svetlom a svojim hromom.

A prosím, Pane, dovoľ mi dozrievať, aby vystúpil tam, kde duch je bez bázne a hlava vztýčená, kde poznanie je slobodné, kde neroztrieštili svet na zlomky tesné pozemské múry, kde slová vychádzajú z hĺbín Pravdy, kde neúnavné úsilie načahuje ramená po dokonalosti, kde jasný prúd citu nezablúdi v pochmúrnych pavučinách diel chladného rozumu a pieskoch púšte mŕtvoloňného zvyku, kde ducha Ty sám vedieš vpred, ku stále väčším šírkam myšlienky a činu.

A prosím, zachovaj oporu tejto dievčine na ceste k výšinám.

*

Moja túžba je veľká a volanie je žalostné, ale Ty si ma vždy zachránil odmietnutím a toto prísne milosrdenstvo Tvojej spravodlivosti mnou vždy preniká v takejto chvíli.

Deň za dňom robíš ma hodným jednoduchých veľkých darov, ktoré od Teba dostávam – tejto duše a života, oblohy a svetla, tohto tela.

Deň po dni trpezlivo ma vedieš k zrelosti, až budem seba poznať úplne a odmietaš ma znova a znova, ak myslím na seba, zachraňujúc ma pred nebezpečenstvom ničivej sebalásky.

Verím Pane, že raz vyslyšíš i túto prosbu, raz, keď v službe dôjdem na horu pokory a v Tvojej milosti precítim Tvoju prítomnosť.

Lúč lásky osvieti obzor mojej duše rosou úsvitu a skrze srdce milujúcej ženy zakotví *lúč* prebudení. Vstúpi náhle vo *vzájomne zladené srdcia, cítiac Teba, Pane* - žijúc pre blaho všetkých.

*

Taká sa mi javí byť odpoveď na otázku hľadania zmyslu ľudského života. Hľadania Svetla a pevného cieľa na cestách blúdiac vo fantáziách pocitového sveta duše i chvíľach prebudení. V krokoch túžby i očakávaní ducha - v odhaľovaní Božiemu daru „smieť žiť“.

Dar meča a prísne milosrdenstvo

(Nenaplnený sen)

„Ludskosť sa v človeku začína vtedy, kedy sa ho človek zriekne.“

Amiel

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Muž sediaci na prahu medzi detským snom a neúprosnou duchovnou realitou. Jeho pozemské ego prechádza hlbokým rezom, no namiesto zatrpknutosti nachádza pravú duchovnú zrelosť a mier.
- **HLAS VÝŠIN:** Nekompromisná, majestátna duchovná sila, ktorá hovorí s autoritou horského hromu, no s hrejivou láskou Stvoriteľa. Strháva ilúzie rozumu a prináša prísne milosrdenstvo.

Scéna:

Brieždenie na horskej čistinke pod košatým stromom. Nočná obloha pomaly bledne a odovzdáva svoju vládu prvému chladnému svetlu dňa. Oheň už definitívne vyhasol, zahaľuje ho ranná rosa. V trubadúrskej krajine vládne absolútne ticho pred prebudením sveta.

1. DEJSTVO: Žobravé chlapča a chladnuci koč

(Adam sedí na zemi v tráve, schúlený pod stromom ako žobravý chlapec. Oči má sklopené k zemi. V lone mu spočíva mohutný, svetlom pulzujúci Meč poznania, pričom z dlane mu na ostrie steká tenký pramienok krvi, no v jeho tvári namiesto bolesti žiari hlboký, uvoľnený mier.)

PÚTNIK:

Nuž, tak to v živote chodí. Ľudské očakávania sú často túžbou naplnené snenia a čas je ten mocný správca, ktorý vo svojich minútach udržuje poriadok a čistotu, aby človeku pripomenul večnosť bez návratu. Áno je to čas, ktorý bdie, hoci si človek myslí, že niečo vie.

Čakal som ju celú noc, pokorne a predsa do seba zahladene. Sedel som tu v prachu ako malé, otrhané chlapča, ktoré pred svetom skrýva svoju tvár a v tichosti čaká na zázrak. Sníval som o tom, že jej vznešený koč predsa len zastaví, že ona zostúpi zo svojho sedla, nakloní sa ku mne a zdvihne ma z tejto zemskej ničoty do svojej čistoty. Ale jej voz nebolo počuť. Neprešla okolo. Ona zostala tichá, vzdialená a môj svet zasnených predstáv utrpel hroznú ranu, keď som precitol, keď som pochopil, že srdce jej zaľúbenie našlo iné...

Ráno, keď odišla do svojich hviezdnych výšin, chcel som v tejto chladnej tráve nájsť aspoň malú ľudskú omrvinku nehy zopár spadnutých lupeňov z jej venca ruží, ktoré by mi dali nádej. No namiesto kvetu mi zanechala meč. Hrozný, ťažký ako úder hromu, žiariaci ako plameň Spravodlivosti. Zraňuje ma, kedykoľvek si ho v slabosti tisnem k srdcu, no už z neho nedokážem spustiť oči. Je to meč, ktorý roztína putá, ktoré nie sú spojené pre večnosť.

HLAS VÝŠIN:

(Ozve sa ako mocný úder hromu z ranných mrakov, no vzápätí jeho tón zmäkne do nesmierne hrejivého, otcovského prúdu svetla)

Nezanechala ti ho ona, Adam. To Moja ruka ti ho podala cez zrkadlo jej odmietnutia. To, čo ti spočíva v lone, je Meč poznania. Mal si oči plné prachu a tvoje srdce chcelo milovať detsky, a predsa sebecky. Chcelo osviežujúci vietor vlastniť, ten však nemá formu. Chcelo si postaviť obraz

cieľa z piesku pozemskej púšte, no majestátny hrad vystavaný z myšlienok tvojich snov sa rozpadol pod náporom odbíjania času. Lupeň ruže by ti dal len dočasnú ilúziu, uspal by ťa v tienoch a nechal by ťa blúdiť v mŕtvolných zvykoch hmoty. Tento meč roztína tvoje putá k sebaláske, lebo skutočná láska nežije vo svete ľudských očakávaní, prebýva v ceste a čine slúžiacej lásky, v námahe a seba premáhaní... Preto meč bude твоjím verným priateľom, tým mečom si budeš svietiť do vlastnej duše, aby si nestratil pravý smer a odvahu ku Svetlu. Odteraz sa už nebudeš báť ničoho, pretože nesieš čestné bremeno bolesti, ktoré ťa oslobodzuje.

2. DEJSTVO: Prísne milosrdenstvo Spravodlivosti

(Pevne uchopí rukoväť meča, oprie sa oň a pomaly, s nesmiernou dôstojnosťou sa postaví. Hlava je vztyčená, pohľad jasný.)

PÚTNIK:

Cítim to, Pane ticha! Moja spaľujúca túžba bola žalostná a slepá, no Ty si ma opäť zachránil tým, že si moje pozemské prania odmietol. Toto prísne milosrdenstvo Tvojej Spravodlivosti mnou preniká ako jasný blesk poznania a precitám na hore pokory. Už nechcem blúdiť v pochmúrnych výtvoroch chladného rozumu, ktoré očakávajú pocestného vo svojich sieťach sladkého pripútania podobných pavučine. Sú to iba fantázie pocitového sveta bez vrúcnych citov neschopné hlbokého zachievania.

Pane ticha, vytni chudobu v mojom srdci až od samého koreňa! Príď s hromom a svetlom vždy, keď ma opäť zaslepia pozemské preludy. Vymeň moju duchovnú chudobu za Tvoj večný pokoj. Daj mi silu odložiť všetky chyby, aby jasný prúd môjho citu nikdy nezablúdil... A prosím... zachovaj oporu a svetlo aj tej dievčine na jej vlastnej ceste k výšinám.

HLAS VÝŠIN:

(Celý obzor sa rozžiari jasnou rosou úsvitu, hviezdne nebo úplne ustupuje čistému svetlu nového dňa)

Tvoja modlitba vystúpila na horu pokory, môj synu. Tým, že si dokázal žehnať jej ceste a priatť jej svetlo, hoci tvoja vlastná pozemská nádej stroskotala, si zvíťazil nad tou najťažšou prekážkou - nad ničivou sebaláskou. Toto odmietnutie nebol trest, bola to Moja milosť, ktorá ťa zachránila pred pomínavosťou. Deň za dňom ťa budem viesť k úplnej zrelosti ak ma udržiš vo svojom srdci a môj meč budeš verne opatrovať v pokore a skromnosti. Lúč Mojej Lásky teraz osvecuje celý obzor tvojej duše. Tento meč premení tvoj pozemský žiaľ na čistú službu blížnym. Už nie si žobrák v tráve, si Adam - Pútnik chránený večnou Pravdou. Kráčaj vpred bez bázne v Láске!

(Adam dvíha meč k oblohe, ranné slnko sa odráža od jeho čepele a zaplavuje celú scénu oslepujúcim bielym svetlom.)

(Opona)

Čakanie

*Čokoľvek ti pripraví osud, snaž sa pokojne znášať,
lebo oveľa ľahšie poraní to, s čím budeš vopred rátať.*

Cato

Prišlo leto so svojimi šepotmi a vzdychmi a včely spievajú ľúbostné piesne na dvore kvitnúceho hája. Vysoká tráva vysielala svoje kvety ako vlny radosti k oblohe, a ja sa dívam, ako odchádza za horizont pieseň mojich snov niekam za slnkom.

Často som v srdci svojej piesni zachytil jej hlas. No z akého času, akej krajiny, odkiaľ volal, že mi bol známy ako vlastný? Neviem. Hodiny plynú, slnko tiahne za horizont a nápev rozlúčky sa vznáša vo večernom vánku, a úsvit radosti kropený v lúčoch slnka sa vynára v očiach niekomu inému, koho víla Šťastena viedla okolo.

V tichom odstupe cítim nápev rozlúčky s milovanou, musím myslieť na slobodu a šťastie iných...

*

Prežívam svoje dni tým, že napínam a povoľujem struny na svojom nástroji v hudbe radosti a strasti. Niekedy rytmus nie je správny, tóny nie sú dobre volené. Ostávajú spomienky krásne ale i trýzeň samoty, odhaľujú svoj tvár: túžbu mať rád a pomáhať.

Dni kráčajú jeden za druhým vedené nebeským zákonom harmónie a odplaty. V ňom múdrosť vraví: „ak žiješ pre seba i pre iných, nikdy nie si sám“.

Tak žijem aj pre tichú krásku, aby som jej spieval piesne. V tejto jej dvorane mi patrí miesto v kúte. V jej srdci niet pre mňa práce, moje úsilie môže vytrysknúť iba do tých najslabších tónov. Kvet sa neotvoril, iba malý škriatok – elfík vzdychá vôkol neho, pobehuje a vraví: „Pozri na tento púčik a poláskaj ho, neotáľaj! Bojím sa, aby nezvädol ešte mladý a neklesol do prachu bez obety. Nežiada o miesto v Tvojom srdci. Pohľad ho teda aspoň jemným dotykom svojej ruky a krásne ostanú vo vás spomienky na seba, že ste sa stretli“.

Chodím okolo, hľadím do jej anjelskej tváre, ale mlčí. Mraky sa vršia na mraky a stmieva sa.

Ach milovaná, prečo si tak krásna? Prečo pohľad na krásu tak oslobodzuje a vzápätí ako zloděj okradne o pokoj. Prežiarí ohňom, a o chvíľu zraní ľadovým dychom. Oстане bôľ a nanovo inšpirujúci cit - hľadá bez odpočinku, bez konca.

Ach áno, viem. Tu v hmote si, srdce moje. Cit ku kráske, túžba po láske žije v tebe ako trvalý odkaz nebies. Tvoj smerník akým smerom máš ísť - domov, do nádherného Svetla. V trvalom prílíve citu

a dotyku s blaženosťou a krásou života, akoby v živej spomienke na svetlé výšiny, ťa to síli a inšpiruje, až v láske a kráse života zmysel vlastný pochopíš.

Až poznáš a prijmeš volanie Stvoriteľa. A preto pokoj v chladnej hmote nedosiahneš pokiaľ si živé. Musíš stúpať stále, vyššie a vyššie. Zabudnúť na Svetlo nemôžeš, iba ak sa čistoty srdca, lásky zriekneš, k hmote sa pripútaš, ochladneš. Ale potom už neusiluješ o krásu svoju ani okolia, vtedy už nevyciľuješ prúdenie lásky v dušiach ani posolstvo prírody. Neuvidíš v živote krásu a vzájomnosť - odlesk nebeský... umieraš.

*

Uprene hľadím na svit ďalekej oblohy a srdce mi blúdi, stonajúc s nepokojným vetrom. Musím spustiť svoj čln. Zdlhavé hodiny sa mňajú na brehu bezútešne. Už dávno jar ukončila svoje rozkvitanie a rozlúčila sa. A teraz, s bremenom zvädnutých kvetov čakám a čakám. Vlny sa rozhučali a žlté lístie na brehu sa trepoce a padá na súmravný chodník. Noc sa už takmer minula v márnom čakaní a vysilený som zaspal.

Ach, spánok, drahocenný spánok! Len v tvojej slobode zažíva srdce jemné dotyky, blízkosť spriaznenej duše, a ona blažená odchádza úsvitom domov a do svojej telesnej schránky. A predsa ráno pri vedomí sa iná javí. Akoby to bola duša iná, nedotknutá žiadnou spomienkou z mesačných ciest. Smutnými očami hľadí, bez lesku radosti spokojnej duše. Trpí, ako vídať, keď stratíme niekoho, koho ľúbime a spolu sa tešíme.

Oči môjho srdca to vidia a nič nezmôžu, lebo nemôžu. Iba v noci prichádza oslobodená od pút pozemských. Prežiarená svetlom lásky, sladkým úsmevom, vedľa zastane, až cítiť vlnenie citu jej nehy, pôvabu. Naše srdcia v objatí duší planú v ružových i zlatých odtieňoch, a naše oči vpíjajú rajskú blaženosť z hĺbín spojených citov. Naše hmotné telá ale nemajú účasť, ani vedomie denné o tom nevie, iba matne zo srdca to stúpať tuší – pozemský človek.

Tak rád som chcel priateľke jedného dňa povedať: „Miláčik, celú noc si v láske pri mne bdela a hrkútala, oči máš unavené! Svetlo lampy zbledlo a dohasína vo vánku brieždenia. Utri si slzičku krásna princezná, prehod' si závoj cez prsia. Letné ráno je tiché, v povetrí vôňa stromov. Záhony jemných ľalií a nežných ruží ľudom spievajú o čistote a добрôte, o kráse nebeskej lásky. Zjav sa vo svete rána, nazbieraj plnú sukňu čerstvých kvetov, založ si nové kvety do vlasov“.

Aká je ale skutočnosť? „Nechcem, aby si ma mal rád“! Zaznelo ku mne silou hromu. „O nič som Ťa neprosila. Nevyslovila som pri tvojomuchu svoje meno, aby si ma ľúbil. Bola som sama vtedy pri studni. A Ty si malátne hľadel v okolí pohrúžený do neurčitých dým. Nečakal si moje kroky, keď som prichádzala. Tvoje oči boli smutné, keď pozreli na mňa. Tvoj hlas bol unavený, keď si odpovedal na pozdrav. Ja som však cítila, ako by si povedal: „Ach, som smädný pútnik“. Strhla som sa z rojčenia a naliala som vody zo svojej nádoby do Tvojich spojených dlaní. Lístie šelestilo nad nami, kukučka kukala z neprehľadného šera a spoza zákruty času sa niesla vôňa ruží. Zrúmenená som stála bez slova, keď si mi neskôr hovoril tie ľúbezne slová. Skutočne, čo som pre Teba urobila, že ma chceš nosiť v náručí? Zato však spomienka, že som Ťi mohla dať vody, aby si uhasil svoj smäd, uviazne v mojom srdci a bude ho naplňovať sladkosťou“.

*

Hodina rána pokročila. Vtáci spievajú bezstarostne, brezové lístie šelestí nado mnou a sedím a rozmýšľam. Tak si vravím: ak láska človeka k človeku si kladie podmienky úspešného vzťahu, rôzne na rôznych stupňoch zrelosti a preto nesúladi spôsobuje aj bolesť, aká asi je láska nezištná - skutočná? Komu slúži láska človeka, ak myslí najskôr na seba, ak sa neviaže láskou nahor k Prameňu - v nezištnej pomoci bližnému, ale hľadá si šťastie skôr pre seba?

Je to pochabosť, robiť si nárok na srdce iného človeka a domnievať sa, že on ti ponúkne svoje vlastné, len preto, že to sám chceš, alebo, ak si myslíš, že ste si blízki na spoločnú cestou životom podľa tvojich predstáv. Je to ilúzia a sebecké, keď tak myslíš, a z druhej strany necítiš opätovanie. No nesmúť, raduj sa! Láska Božia - všeobsiahla a dokonalá, tá pri tebe stojí vždy. Tej vyznať lásku smieš. U nej uspeješ i chudobný a slabý pokladom pokorných - čistotou srdca zjasnený.

Kam teda vedie mŕkve motanie sa citu v púšti vreľých i ľadových pieskov? Na zemi sme vo vývoji, a predsa i tu sme schopní byť k láske otvorení, aby sme z nej čerpali čisto a úplne ako vo svetlých výšinách. Iba musíme usilovať predovšetkým o lásku Božiu skrze harmóniu v srdci. Až keď sa v sebe premeníme na jej obraz jednotlivo, potom aj v prekážkach života si trvalo porozumieme. Podporíme sa obetavo – cez lásku a láskou k sebe zladení vieme, o čom život je, aké je poslanie človeka vo svete, kde deň strieda noc a noc usilujú o moc.

*

„Na koho stále čakáš, aký sen ešte prežívaš! Či nepočuješ píšťalu odchádzajúceho vlaku? Necítiš chvenie ľúbosti spoza horizontu, ktoré tiahne vzduchom a prináša tóny vzdialeného spevu, z radosti, že sú spolu“? Tak počujem radu v srdci zranený, a predsa viem, že je to sebecké, pochabosť, ak ešte čakám – ak na ňu čakám.

„Prečo si myslíš, že ona je tá dievčina, ktorá sa k tebe hodí? Či iba preto, že sa ti páči? Čo ak príde iná, nie tak krásna telom, ale – zo srdca bude ťa mať rada takého, aký si? Čo potom si povieš? Dáš prednosť krásnemu telu alebo krásnej duši? Alebo si myslíš, že v krásnom tele je aj duša vždy rovnako krásna? Ale ty nečakáš na osobu telesne krásnu, ale čakáš na lásku svojich snov, ktorú ti pripomína, aby si mohol odovzdať svoje srdce do rúk lásky.

Preto je tak neskoro a preto k iným vyznať sa zdráhaš. Prichádzali so svojimi vrtochmi a pravidlami, aby ťa v tradíciách pevne na hniezde spútali, ale vždy si sa vyšmykol, lebo si od nich necítil prúdiť lásku. A ty stále čakáš na milujúcu, na jemnocit, aby si sa pritúlil k anjelskej duši a spoločne prežili – pochopili, čo byť v láske znamená, čo jemnocit lásky ľuďom dáva i vyžaduje.

Aby ste prežili stelesnením v dvojici ľúbiacich, že láska je skutočne prijatá a pochopená iba láskou, ktorá hľadá na dobro partnera. Harmóniou duší je schopná pozdvihnúť ľudí do sféry žiarivých bytosti a ľudské hniezdo premeniť na malý raj. To však je ideálna predstava, priateľ môj! Usiluj však lepšie poznať svoje slabosti a posilovať prednosti. Podvihni seba z dúm a hľadaj ďalej. Láska jestvuje!

Tvoj sen sa nemôže zakladať na predstavách a unáhlených záveroch, ale na prežitej skúsenosti života v bdelosti, lebo tvoje srdce si vytvára ideálne predstavy na oboch úrovniach. Chápe a zamýšľa v ideálnych obrazoch tu na zemi i vo svete duchovnom. Preto nehľadá najskôr skúmať, či krása telesná je rovnaká ako krása duševná. Pre srdce otvorené, čisté je to samozrejmé. Ale tu: duše nie vždy sú odeté v rovnako krásnom alebo nepeknom tele ako je tomu v oblastiach sveta duchovného! Tam sa javí každý navonok taký, aký je vo vnútri.

Vnútorne krásny človek sa javí, vo svetle ducha, aj navonok krásny. Taký je aj pôvodom, podľa obrazu Stvoriteľa. V jemnejších, pohyblivejších úrovniach stvorenia, než je táto hrubá zem, krása osobnosti vytvára a pretvára svoj obal a svoje okolie (telo a životné podmienky) podľa vnútra - ako stelesnený obraz vlastnej krásy. Jeho krása je obraz jeho vnútornej zrelosti. Tu na zemi je to inak! Z milosti, aby i na tom ľudia dozrievali, na svojich rôznych túžbach, životných skúškach, omyloch a rôznorodosti.

Srdce správne cíti krásu aj krásu a duchovnosť v ušľachtilých líniách tela a pôvabných pohyboch, lebo ideálny predobraz všetkého ušľachtilého a krásneho si nesie v sebe a akoby sa iba na to upamätávalo. Tu v hrubej hmote sa telo tak rýchle nepremení na obraz duševný, a tak často zmysly

balamutia a zrania srdce, ak vnútorná úroveň človeka – duševná krása nesúhlasí s krásou vonkajšou, telesnou“.

*

Viem, myseľ nám hovorí, „nemáme času nazvyš“. A nemajúc času, musíme kráčať za svojou šancou. V tvrdej realite života sme príliš závislí na smere vetra. Biedni na to, aby sme dokázali sledovať a realizovať najvnútornejšie dojmy a prežitia svojich snov; aby sme sa mohli oneskoriť, a niekedy aj skutočne zamyslieť, čo hovoria nám sny. Pochopiť, aký príbeh žijeme o čom nám život rozpráva. Áno, biedna je ľudská myseľ, ak takto vládne ľudom, zapierajúc ducha.

A tak sa neraz stáva, že závodíme s časom pre veci malicherné, a preto čas nami zametie tam, kam najmenej čakáme. A zatiaľ láska sa neriadi pozemsky ľudským metrom lásky alebo času. Nechápe šťastie ako porazenie súpera. Nemeria hodiny na minúty ale na prežitia. Nerobí život poľovačkou na „príjemno“. Nerozdeľuje pokoj duše na straty a nálezy, prekážky a výhody, chudobu a majetky.

Láska je slobodná bez nátlaku. Čistá v chcení. Obetavá v dávaní. Láska je spravodlivá, večná. Pomáha kdekoľvek a komukoľvek, ale cez čistotu - mostom pokornej dôvery. Zasluby svoje nepočíta. Dáva sa úprimne nezištne z Prameňa. S vernosťou a radosťou u iných počíta.

Ved' iné je žiť než milovať, ak Láska je prameň života? Alebo aj bez lásky život má nádej a bytie človeka zmysel?

Čakanie v dôvere... Vo vernosti Láske má zmysel čas... aj čakanie na lásku dvoch duší.

Zrkadlo lásky a ilúzia hmoty

(Čakanie)

„Čokoľvek ti pripraví osud, snaž sa pokojne znášať, lebo oveľa ľahšie poraní to,
s čím budeš vopred rátať.“

Cato

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Muž stojaci na rozhraní dvoch svetov. Jeho srdce túži po ideálnej, čistej láske, no na zemi naráža na chladnú realitu formy a pozemského času.
- **DUŠA PRINCEZNÁ (Jemnocit):** Žiariaca, éterická bytosť v ružovo-zlatom závoji. Predstavuje čisté, duchovné vnútro dievčiny, ktoré je v noci oslobodené od pozemských pút.
- **POZEMSKÁ ŽENA (Denné ja):** Tá istá bytosť, no zahalená do ťažkého, šedého plášt'a pozemskej reality. Jej vedomie si nepamätá nočné lety a jej slová sú prísne a chladné.
- **HLAS VÝŠIN:** Vznešená, otcovská duchovná autorita. Prichádza ako upokojujúci šelest a hrejivé svetlo, aby Pútnikovi vysvetlil vesmírne zákony zrelosti a zrkadlenia duší.

1. DEJSTVO: Strieborný most snenia (NOC)

Scéna:

Scéna je ponorená do hlbokkej, mystickej mesačnej noci. Medzi nebom a zemou sa klenie strieborný most snenia. Vzduchom sa nesie vôňa skrytých záhonov ruží a ľalií a znie tichá, rajská hudba snov. Uprostred mosta stoja v pevnom, svetelnom objatí Pútnik a Duša Princezná. Ich telá jemne pulzujú ružovými a zlatými odtieňmi.

DUŠA PRINCEZNÁ

(hľadá mu do očí s absolútnou nehou, jej hlas pripomína šelest brezového listia):

Tu sme slobodní, môj smädný pútnik... Tu, v nočných svetoch, padajú všetky ťažké putá zeme a obmedzenia hmoty. Píme rajskú blaženosť priamo z hĺbín našich spojených citov, kde niet masiek ani zábran. Naše srdcia planú v čistom duchovnom ohni. Nechaj tento okamih prežiarť tvoje bytie...

PÚTNIK

(jemne sa dotýka jej svetelného závoja):

Tvoje pôvabné vlnenie citu a nehy ma uzdravuje z pozemskej samoty. Tak rád by som ti ráno, keď svetlo lampy zbledne v brieždení, utrel poslednú slzu, prikryl ťa závojom a poslal ťa do tichého letného rána zbierať kvety do vlasov... No v hĺbke duše cítim úzkosť. Viem, že pozemský deň nám toto vedomie vezme a ráno sa mi opäť zjavíš ako niekto iný, nedotknutý touto mesačnou cestou.

(V diaľke ostro a naliehavo zaznie zvuk píšťaly odchádzajúceho vlaku. Strieborné mesačné svetlo neúprosne zhasína.)

*

2. DEJSTVO: Klamná studňa reality (RÁNO)

Scéna:

Scéna sa prudko mení na chladné, ostré letné ráno. Most mizne. Pútnik sedí pod šumiacou brezou na zemi, v rukách zvierá prázdnu nádobu na vodu. Vedľa neho stojí kamenná studňa. Duša Princezná v okamihu stráca svoj svetelný jas, jej ružovo-zlatý závoj sa mení na hrubý, šedý pozemský plášť. Stáva sa z nej Pozemská žena. Jej pohľad je smutný, mlkvy a vzdialený.

PÚTNIK

(naťahuje k nej ruku s unavenou nádejou):

Milovaná... Pohliadni na mňa. Nepamätáš si našu nočnú plavbu? Nepamätáš si, ako naše duše horeli v objatí?

POZEMSKÁ ŽENA

(jej tvár je nehybná ako anjelská maska, no jej hlas zaznie tvrdo a nečakane, so silou hromu):

Nechcem, aby si ma mal rád! O nič som ťa neprosila a nevyslovila som pri tvojom uchu svoje meno, aby si ma ľúbil. Bola som vtedy sama pri tejto studni, keď si sem prišiel so svojím smutným pohľadom a unaveným hlasom. Cítila som len, že si smädný pútnik, a tak som sa strhla z rojčenia a naliala ti vody zo svojej nádoby do tvojich spojených dlaní. To je všetko! Skutočne, čo som pre teba urobila, že ma chceš nosiť vo svojom srdci? Tá spomienka, že som ti mohla uhasiť smäd, uviazne v mojom srdci a naplní ho sladkosťou, no nechaj ma kráčať mojou cestou. Chcem kráčať sama po vlastných nohách.

(Pozemská žena sa otočí a chladne odchádza za horizont, až úplne zmizne z dohľadu.)

3. DEJSTVO: Lekcia na prahu Svetla (ZÁVER)

Scéna:

Pútnik zostáva sám v kúte dvorany, zranený a schúlený pod brezou. Hľadá na svoje dlane, z ktorých pil vodu od nej. No on nevnímal tú vodu vo svojich rukách, on v tej vode cítil jej dotyk jej nežné osviežujúce chvenie, ktoré vliala do jeho rúk. Vtom sa nad ním rozžiarí hrejivý, zlatistý lúč svetla a z koruny stromu sa ozve jemný šelest.

PÚTNIK

(so slzami v očiach obracia zrak nahor):

Prečo ma krása najprv oslobodí a vzápätí ma ako zlodej okradne o pokoj? Prečo ma prežiarí ohňom a hneď nato zraní ľadovým dychom? Prečo je priepasť medzi nocou a dňom taká hlboká? Je to naozaj len moja pochybnosť a sebeckosť, ak moje srdce verilo ideálnemu obrazu zo snov?

HLAS VÝŠIN

(hovoriť s hlbokým porozumením, kozmickou múdrosťou a nesmiernym teplom):

Nesmúť, Pútnik, ale raduj sa! Tvoj bôľ je rečou tvojho srdca, je živé a chce stúpať nahor. To chladná hmota sa snaží ťa pohltiť vo svojej beztvarej všednosti. Tento trvalý cit ku krásu ušľachtilých foriem a túžba po láske nie sú trestom, ak cítiš na ceste k ním bolesť – sú to nebeské smerníky, ktoré ti pripomínajú tvoju skutočnú cestu a skutočný domov v nádhernom Svetle. Tvoje srdce správne zamýšľa v ideálnych obrazoch. Vo svetlých duchovných výšinách, odkiaľ pochádzaš,

je to prirodzené – tam je vonkajšia krása v reči i forme verným odrazom vnútornej zrelosti duchovnej bytosti. No tu na zemi, v hrubej hmote, je to z milosti Stvoriteľa inak. Duše sú odeté do tiel, ktoré často neladia s ich vnútrom. Pozemské stelesnenie vo svojich premenách je pomalé a nie je schopné premeny tak, ako vo vyšších úrovniach duší. Tu všetci môžete dozrievať cez pozemskú stratu vedenia o veciach minulých, cez čistý list príležitosti. Smiete písať nový príbeh, podstúpiť skúšky, pretaviť omyly a rôznorodosť; kráčať bez predsudku, strachu alebo zošklivenia svojou odlišnosťou. Zmysly pozemského človeka často zbalamutia, keď vonkajšia krása neladí s tou duševnou. Taký je však údel i dar pozemského putovania, Pútnik.

PÚTNIK

(pomaly spája dlane a upokojuje sa):

Pane ticha, tak môj sen bol pravdivý? To len pozemský nástroj nie je vyladený, nehrá verne podľa predobrazu čistých túžob? ... A pozemský čas ma neustále naháňa z myšlienky k myšlienke, ako včelu z kveta na kvet, zbierať úrodu, akoby som nemal času nazvyš. Ale prečo, čo vlastne chcem a čo skutočne musím?

HLAS VÝŠIN

(svetlo hrejivo objíma Pútnikove ramená):

Biedna je ľudská myseľ, ak takto vládne ľuďom, ak drží človeka v kúzle foriem, vzbudzujúc v pozemskom - Svet ideí a myšlienkou polapiť okamih zapiera večného ducha. Pretekáte s časom pre malichernosti, a preto s vami čas zametá. Skutočná Láska sa neriadi pozemským metrom. Ona nemeria minúty, ale hĺbku prežitia. Je slobodná, čistá v chcení, obetavá v dávaní a nepočíta svoje zásluhy. Ak svoju lásku neupínaš len k pomínuteľnej forme človeka, ale viažeš ju nahor k Prameňu, vtedy už nikdy nie si sám. Čakanie v dôvere a vo vernosti k tejto Najvyššej Láske... to je to, čo dáva tvojmu pozemskému času skutočný zmysel. Kráčaj vpred, tvoje čakanie nie je márne.

(Celá scéna sa zaleje majestátnou zlatou žiarou z Výšin. Pútnik vstáva s hlavou vztýčenou, zatiaľ čo v pozadí zaznieva hlboká symfónia večnej vernosti.)

(Opona)

Vedenie citom...

*Človeka nemožno oslobodiť vo vonkajšom živote viac,
než je oslobodený vo svojom vnútri.*

Gercen

Mnoho dní som premýšľal o ľudskom živote, o zmysle života, o šťastí, o láske...

Takéto myšlienky väčšinou ľudí napádajú nie tak v blahobyte a spokojnosti, ale po prežití niečoho hlbšieho čo sa dotklo citu ako prebudenie po spánku. Čo hlboko zachvelo srdcom človeka, až sa prebudil a odrazu uvidel svet inak. A tak to bolo i v tomto prípade.

Osud človeka je zaujímavý, ak si všetko prežité z odstupom času premietne spätne a bdelo pozoruje. Uvidí to nádherné vedenie, ak sa nechal viesť citom a žasne ako nádherné je všetko z Hora vedené a všetko má svoje vysvetlenia. Človek iba musí dôverovať a jeho otázky a túžby budú objasnené.

A takéto vysvetlenia mi boli v duchu podané:

Náhle, akoby z hlbín času, niekto prehovoril.

„Ponúkaš svoju lásku a poznanie. Prečo to robíš? Ved' svet odmietol Pravdu v Láske samej a pribil ju na kríž! Myslíš, že Ty, pozemský človek, u ľudí inak pochodíš?

Obzvlášť ňúbiš jednu dievčinu, a myslíš si, že ona už pochopila, o čom jej hovoríš svojím životom. A že tento dnešný čas je vážny a rozhodujúci v osudovej hre ľudstva, že ľudia stoja na križovatke ciest života a smrti.

Netráp sa, ak to iní inak vidia! Ľudia to tušia, ale sa boja o tom premýšľať. Zo strachu o svoje istoty a pohodlie, visiace nad ľuďmi ako Damoklov meč, nechcú pravdu vidieť a namáhať sa o zmenu. Radšej si hovejú v pohodlí a starom názore „O človeku z opice“, a ďalší vo viere „Keď sú deti Nebies, Otec nebeský sa o nich postarať musí“. Dúfajú v Obetu Spasiteľa na kríži a spokojne podriemkavajú vo svojich schránkach až prejde čas obratu duší... a mnohé zahynú.

Ľudia majú slobodnú voľbu: kráčať nahor, ku Svetlu konaním v ušľachtilosti a láske, alebo klesať k Temnému, ak sa nezbavia duchovnej lenivosti – sebalásky, puta žiadostí, strachu a nenávisti.

Ste odvádzaní od Svetla a Pravdy falošnou hrou mocných tohto sveta. Oni, odovzdaním sa sebaláske, vklzli do rúk Čierneho kniežaťa a zo zákulisia riadia národy a ideológie v jeho vôli a charaktere. Vládnu ľuďom rovnako hovejúcim si v sebaláske a túžbe uplatniť sa, užiť si sveta, panstva a moci.

Oni sú zaslepené nástroje v jeho mocných ale bezcitných rukách. On v pozadí sa pohráva s ľudskými dušami ako pavúk v pavučine s obeťami. Drží ich vo svojich vláknach spočiatku jemne, cez príjemné pocity a senie. Až časom okruh prúdenia pokušení a vyžitia zosilnel, poháňajúc do víru zničenia bohatých i chudobných, predstavou ľudskej veľkosti, materiálneho blahobytu, pozemskej istoty a osobnej moci.

Tak klesajú leniví i vlažní duchom k viazanosti na hmotu, až padajú zo stupňa ľudskosti do ustrnutia, egoizmu a beznádeje.

Vábil vás preč od prebudenia v Pravde zjaveného Slova nadol k duchovnej noci. Našepkával vám, že stačí iba veriť. Až ste v temnotách sebalásky zabľúdili a na duchovný význam lásky zabudli. Zabudli naplniť Slovo činom, radostným životom pre Svetlo, pre živé všetko. Zostali ste iba u slepej viery - veriť v niečo vzdialené, čo mu nerozumiete. A Ty, úbohý priateľ, to chceš niekomu vysvetliť, o čo ide mocnostiam podsvetia?

Áno, obdiv ľudí nie vždy je pravý, nie všetko je zlato, čo sa tak javí. Temno útočí iba príjemnými slovami a predstavami na ľudské slabosti. Ale ako celok to pravdivo človek pochopí až *prežije* súvislosti, vlastným pohybom ducha v prežívaní!

Knieža temnôt nie je spravodlivo prísny – napomínajúci a pomáhajúci, ale chladne podlízavý, aby všetko slabé uspal, zadusil a zničil! Kto Ti dnes uverí, že nie všetko je také, ako sa javí - pri tak rozšírenej povrchnosti pozemského života, v tak veľkej prázdnote srdca, hľadajúcich naplnenie práve v rovnakej prázdnote - 'poľovačkou na vietor'?!

A práve ľudia prekypujúci krásou trpia prázdnotou. Zvlášť dievčiny nadchnuté svojou krásou a záujmom sveta žnúc potešenie, keď svet vidí ich krásu, ich pôvab.

Divíš sa, že mnohé aj tak krásne ako anjeli túžia iba po vlastnom šťastí, radostiach a potešeniach; že pestujú v duši želania vyniknúť svojím telom a kúzlom osobnosti a usilujú predovšetkým o prežitia a predstavy uchopiteľné, veci hmotného druhu?

Oni veria v prvom rade „pocitom sveta“ a „hlasu sveta“ - ľuďom „nespútaným“ a vplyvným vo verejnom živote. Ľuďom uznávaným kultúrou, smerovaním tohto sveta a hodnotám a veciam z tohto sveta. V tom cítia svoju šancu „povýšiť seba“, naplniť vlastnú predstavu ideálneho života.

Ale je strašné, ak nevedia, že v nerozlišovaní zlata od pozlátky, bez osvetľujúceho lúča bdelosti v duchu, v bezstarostnom pojedaní „zo stromu poznania“, všetkého módného a príjemného, prijímajú aj ľadovú pečať sebecka rozumu - vloženú do všetkého hmotného pôsobením padlého archanjela.

Ktorý z tých ľudí Ti uverí, že si nevymýšľaš? Keď hovoríš, že sú aj iné hodnoty života, svety vyššie a veci krajšie, prečo by veril, keď ich nevidí? Ale – krásnu ženu, tú svet vidí!

Vravíš, že sú hlbšie prežitia radosti a blaženosti, než sú tie pozemské, že prichádzajú cez strasti a povinnosti? Ktoej to potvrdíš, s ktorou to prežiješ, komu zmysel chudoby vysvetlíš?! Či má mladý túžiaci človek zmysel pre odriekanie a trpezlivosť uprostred trbľetania a pokušení?

Počúvam v duchu tieto slová, no nie som schopný ich odmietnuť, niečo namietnuť.

Až príliš pravdivo znejú mi, až príliš skutočný sa mi vidí zmysel prežitého príbehu.

Nevnímam tie slová určené iba mne - osobne. Ale cítim, že pre mnohé srdcia to bolo zamýšľané, venované...

A hlas v duchu pokračuje:

Darmo „svetskej sláve“ ponúkať modré z neba - po smrti. Lepší vrabec v hrsti, než holub na streche, to je logika rozumu v princípe „pokušenia a vyžitia“.

Svetská sláva neuverí, že je to v živote aj inak, že život sám je o inom, než myslia tí mnohí, ktorí iba hmotu a seba vidia. Ľudská malosť chce veľkosť, ale už nevie o veľkosti skutočnej - duchovnej. Pozná už iba hrubú zisťnosť, vzruchy a príjemno v rozptýlení, sebauplatnení a seba uctieva vo svete falošným poznaním.

O *nezávislosť od neprijemného vo Svete*, o to usiluje pozemský človek v prvom rade vo všednom konaní. Až na *druhom* mieste hľadá spojenie s Domovom a uspokojenie u Stvoriteľa - nezištným dávaním lásky a pomoci blížnemu, v cite. A tak vo svojej krátkozrakosti nevidí, že pokoj duši spočíva v okolí Čistoty tkvejúcej v nesebeckosti a harmónii a nebeské poklady sa rodia z cností. Oni sú nepominuteľným zlatom nebeským, v tom tkvie - blaženosť.

Žiaľ, tak často si svetobežník míli city s pocitmi a nebo citu chce stiahnuť k sebe do hmoty príjemných pocitov. Aj keby to malo trvať iba chvíľu, len aby to bolo hneď.

Váš pozemský svet stráca cit – milosrdnosť, súdnosť, skromnosť, čisté ideály - duchaplnosť. Nemá slzy rád. Tlačia zo srdca spomienku na nebeský domov a pripomínajú hľadanie.

Sila duše v *precitnutí* však tlačí svetské záujmy do kúta - pripomenutím hrejivých prežití krajšieho života, tak vzdialeného závislosti od nálad a pocitov vytváraných z vlastníctva.

Stierajú sa hranice medzi dobrom a zlom, aby neboli v ľuďoch stupne zrelosti a tým prirodzené zábrany. To bdely duch presne vycitňuje a rozlišuje a má prirodzený odstup a ochranu od duchov iných zrelostí, zažíva slobodu jasného názoru.

Áno, priateľ môj! Vaše duše v tele zamdliavajú. Už zabudol ľudský duch na seba, aký je skutočne. Nejedna už leží v spánku a sníva v sladkej pavučine. Už v bázni mnohí pútnici uctievali pýchu Lucifera – ľudský rozum, svoj telesný nástroj.

Jeho vývoj u ľudí viedol k pestovaniu fantázií, aby pocit postavili nad živý cit, nad ducha. Aby u ľudí dosiahol vlastný obraz – ctibažný egoizmus, pocit vlastnej veľkosti. Je mocný a hrdý, a takých chcel mať aj ľudí. On však považuje lásku neosobnú - nezištnú služiacu iným za slabosť, lebo v tom „ja“ ustupuje do pozadia, ale slabosťou a slabými on pohŕda.

Odlúčený od Svetla - bez Lásky nesnaží sa podporiť „ja“ slabé a nedokonalé, aby rozvinulo v láske dávania svoje plné nebeské sebavedomie, ale usiluje ho ponížiť - zahustiť a zhmotniť - aby „ja duchovné“ zabudlo na seba v pozemskom stelesnení, ako „zabudol“ aj Lucifer na Lásku.

Chce ducha udržiavať v ilúzii čisto telesného „ja“. Chce doviesť ducha k ochladeniu a spánku skrze materializmus a rozpad cností, osobnosť zničiť. Rovnako tak nenávidí všetko svetlé, srdečné - pre neho (Egoistu) menejcenné...

Preto človek trpí vo vlastných zlých vlastnostiach, lebo vedený sebeckým sa odcudzil vznešeným ideálom a stal sa sám sebe otrokom. Hoci v prepychu žije, prázdnotu duše vyjavuje, hoci radosti svetské vyhľadáva, jeho srdce v samote postonáva. Človek z lásky stvorený a predsa konajúci sebecky, vo vôli padlého archanjela, musí vybojovať boj sám so sebou o holý život a *pravdivý* názor.

Lucifer nevedel túžbu duší, aby stúpali skrz cit k láske vzájomnej, nebeskej, ale klesali skrz rozum k láske a moci vlastnej sebeckej, k žiadostivosti vedomia telesného – do hlbín mágie, vedy a egoizmu. O to strašnejší je Súd, lebo človek si vinu sebe za to nepriznáva, ale sa ešte *ruhá* čistej svätosti Božej, že trpí nespravodlivo.

A tak niet divu, že *nízke* city ctižiadosti, samolúbosti, domýšľavosti, faloš, túžba po moci a bohatstve, intrigy sú na zemi verní strážcovia a *ukotvenia* vlády Luciferovho princípu 'pokušenia a vyžitia'.

Je dobré, že chceš dušiam pomáhať, tie bdelé a čisté sú už v bezpečí a pomáhajú tiež. Ale mnohé už spia a ostatné v duchovnom polospánku, nepokojne sa prehadzujú vo svojich pavučinách. Cudzo hľadiac na všetko nepozemské chcenie a myslenie zívajú a klebetia. Spierajúc sa prebudeniu v nešťastiach tejto doby. Boja sa prestúpiť zo šedi 'istoty' a 'pokoja' na cestu „ružovo-trnistú“.

Ten 'pokoj' je iba stuhnutím života duše v zaužívaných zvykoch a tradícii. Umŕtvujúcim, malátnym pohybom dohasínajúcej duchovnej osobnosti v úzkom okruhu vlastných prianí a vedomostí.

Pohybom rozumového úsilia o naplnenie potrieb v hraniciach pavučiny si ľudia iba spríjemňujú svoje umieranie v čakani „pavúčieho“ príchodu...

Nechcú sa násilne odtrhnúť od pohodlia v strachu, že si ublížia na tele či mene, a predsa pavučina i tú poslednú štipku pohybu ducha, ktorú im pavúk ponechal, zrkadliacu sa v nepokoji a svedomí, z nich odsaje a ukáže im výhľad na ďaleko väčšiu hrôzu. A tou je – rozklad vlastnej osobnosti (mena) ducha na veky. Nesmúť teda, ak zožneš u ľudí výsmech a chladné odmietnutie. Bdej, aby si nepadol“!

*

Zo stavu ducha precitajúceho, ale ešte slabého, ma vydesil hlas Búrky na ostrove súmraku, visiacom v jemnohmotnosti očistca, medzi týmto svetom hrubohmotným a duchovným.

Ten hlas mi zahrnel do uší svoje: „Je čas, prebudiť sa úplne!“

Doteraz som veril ľudom, že ostrov vlažnosti je úrodný a dom je pohodlný, a zrazu, švihajúc blýskajúcim sa mečom nado mnou, zahrnela Búrka: „Nie!“ Odrazu padli šupiny z očí duše a hľadím nadol i nahor prekvapene. Verím, vidím to jasne a čo videl som považujúc to za svoje, už strácam, ako by to nikdy nebolo.

Spriatelil som sa s Búrkou a zanechal som pokojný ostrov polospánku, a moja loď sa hádže na mori svitania, usilujúc nahor proti prúdu. Dôverujem Meču a naplnil som dychom Búrky svoje plachty a svoje srdce ubezpečením, že ostrov blažených, Modrý ostrov slobody, svet skutočnej živosti a radosti, je tam, kde ukazuje svojim mečom.

Volá na mňa:

„Bol si tulák, putoval si po slobodnej ceste jemnej i hrubej hmotnosti a predsa až teraz si voľný ako vták letiaci obzorom v lúčoch východných i západných v čarokrásnej súhre tónov slobody“.

Z vecí je triešť a roznáša ju vietor s mrmlaním plným plachej úzkosti: „Nastalo Svitanie a prebúdzanie vo všetkých sieťach noci i súmraku. Vo Stvorení rozochvieva sa mocný obrat nahor. Je koniec starého nočného tuláctva duchov divočinou! Začína Nový vek duchovnosti vo svetle čistej spravodlivej lásky - blaženej jednoty čistej ľudskosti“!

A Búrka hlaholí a pripomína slová - „Kde sú vaše poklady, tam je i vaše srdce. Iba to vám ostáva, kvôli čomu sa ostatného vzdáte“!

*

Veriac jej, kráčam vpred. Neobzerám sa, zatiaľ čo nahromadené poklady berie prúd a triešti o skaly. Hlas mojej pútnickej píšťalky sa zladil s melódiou jej hlasného hromu a spieva: „preč s vábidlami túžby, s putami, ktoré bránia v pohybe nahor a vstrebávajú sa slastne do duše ju ticho ukolísavajú a rozleptávajú. Rozlúč sa s úspechom, ktorý patrí minulosti a s nádejou, ktorá bez

Lásky planie márne. Nauč sa bubnovať v takte čistých neúnavných vln Svetla a ony silou Pravdy rozbúšia kameň tvojho srdca v rytme lásky. Odhod' chamtivosť, ktorá nikdy nemá dosť, strach, ktorý hrá v neúprimnosti do rytmu sebalásky. Odplávaj k čistote, ak chceš ťa zapliesť medzi seba tí, čo stoja pod tyranskou vlajkou padlej hviezdy sebeckých prianí. Ona je výrazom otrokov vlastnej žiadostivosti.

Príď, konečné Prebudenie, odved' ma z domu hmoty, z pohodlného chodníka materializmu, čo točí sa okolo ľudí ako had bez lásky, syčiac spoločne dokola a beznádejne.

Príď s nepokojom svojich krídel slobody. Rozprestri na vietor svoj výkrik: 'Tak si pochopil?!' Nijaký oddych, nijaké ochabnutie, nijaké bremeno slabosti, skláňajúce hlavu. Zabúš a vylom dvere k jasnému Svetlu z bludiska tieňov a nelásky.

Nezúfaj, ale sa raduj, lebo tie čisté, krásne sny sa ti naplnia; uskutočnia sa tam v oblastiach Svetla - na Modrom ostrove blažených. Teda dôveruj, konaj a vytrvaj v добрôte!"

Ak neodpovedia na tvoje volanie, srdce ľudské, kráčaj samé. Ak sa odvrátia a opustia ťa na púti divočinou, ó, nešťastník, rozšliap trne svojimi chodidlami a putuj sám po ceste vyznačenej krvou. Ak ti nepodržia svetlo, keď noc sa zmieta v Búrke, zapáľ pútnik svoje vlastné srdce hromovým plameňom bolesti a nechaj, nech ono samé horí.

Viem, že utešený ružový púčik jedného dna rozkvitne i v poslednej záhrade a po boku stane záhradníkovi uprostred trňov. Viem, že žiaľ a utrpenie ako ruža rozprestiera k nebesiam červené listy a otvára srdce Svetlu. V bolesti láska pomaly rozkvitne a utrpenie pominie, len čo duša bude do biela prepraná k čistote a ožiarená slnkom pokory - schopná milovať nezištne a lásku prijať.

*

Ešte pred zrodením na túto zem, sedeli sme vedľa seba na ostrove súmraku, v rozhraní svetov pokory a žiadosti, a kráčali k sebe vlnou akejsi tajomnej túžby. Hovorila o niečom spoločnom na zemi a teraz... obratom času, tu na zemi pohrúžení do vlastných myšlienok, zažívame plavbu akoby k odlišným brehom. A hľa: akoby hrejivý úsmev bol prežitok minulosti, priateľstvo nepriateľom zištnosti a múdrosť prekážkou radosti.

*

Prišiel však čas rozlúčenia a čaká na Tvoje uvážlivé slovo. Odvrátila si odo mňa tvár, zabudla na moje meno - tak si to žiada Tvoja myseľ pre pokoj vlastnej veci. Ale ak Tvoje srdce inak cíti, inak vidí, uvoľni ho zo zovretia únavného tlaku rozpoltenia, šera pochybností, strachu a viazanosti, a ono pôjde vlastnou cestou.

Veľká krása i pôvab sa v Tebe sústredili. Priťahuješ iné túžiace duše, a cudnosť nežne prestupujúc Tvojím srdcom Ti vraví: „daj pozor, dievčina, i dar krásy a pôvabu uškodí, ak zabudne duša, ktorá ho nosí, pre aké hodnoty dar jej zverený bol – z lásky pomáhať iným.

V myšlienkach na seba, nerozvážnosti, pohrdaní, dar krásy i pôvabu vädne, vyhasne. Tu žijúci ľudia nie sú bez chýb, a nemajú žiť iba sami pre seba, ale aj pre iných. V spätných vlnách lásky ste dvíhaní nahor, ľahučko rastiete z vďačnosti ostatných, ale v pochmúrnych vlnách sebeckta a márnivosti, žnete samotu – namáhavo usilujete o vlastné šťastie v pozemskom cieli.

Ale to na zemi nedosiahnete, lebo vaša túžba, vaše srdce nie je z tohto sveta hmotného, pomimuteľného, ale zo sveta večného Ducha. Tu v rôznorodosti duší sa však učíte – vzájomnosti a znášanlivosti – obetavej pravej láske. V tej jedinej dosiahnete poznanie zmyslu života a naplnenie, blaženosť večnosti“!

Človek v sebaláske často hľadá iba potešenie zmyslov a výhody pre seba a nájduť obeť alebo príležitosť je so sebou spokojný. A stáva sa, že nakoniec v milosti čas ukáže pravú tvár sebalásky. Obraz krásny ošpatnie, uznanie a záujem sveta pominie, 'túlanie za vetrom' zovšednie, a smútok a pohľad unudený napovie duši poznatky mnohé. Láska smerovaná na seba hľadá udržať vieru iba v seba. Nesnaží žiť vo vzájomnosti Láskou. A preto sviežosť a naplnenie nedosiahne. Nemyslieť na seba otvára bránu - prežívať život duchovne, žiť pokoru – blaženosť prijímať z Hora!

Láska Svetla je pravá a nepominie, aj keby všetko iné zlyhalo, zrútilo sa a pominulo. Veď aj keď v prúde času človek na človeka s láskou myslí, stáva sa, že bez spojenia lúčom čistoty so Svetlom nad sebou, o chvíľu v ťažkosti jeden od druhého chladno odstúpi. Bez čistej vernosti Láске niet lásky skutočne ľudskej, vzájomnej. Ostáva iba vypočítavosť a ilúzie, trápenie v duši a nemoc na tele. V chladnom egoizme, po zrútení vzťahu, jeden na druhého nevidí a zabudne.

A tak v duchu mi zaznieva: „Kto zamieňa city s pocitmi, robí si ilúzie a robí ich aj iným ľuďom. City čisté, to srdečné chvenie, sa od človeka vzdáľuje. Otročením predstavám a telesným žiadostiam ostáva vo svojich spomienkach a očakávaniach. Tým ale nestúpa. Trápi sa hmotou v tiaži myšlienky zemskej, púta sa pocitom a výčitkou. To človek hovorí slovami: 'moje city sú nepochopené, neopätované'.

Ale nezúfaj, Pútnik odvážne vpred – ži v láske a okoliu pomáhaj“!

A tak dozneli slová v duchu...

Pomaly sa moje vedomie otvára opäť pre vonkajší svet hľadania, získavania a strácania...

Späť sa prihovám k tej dievčine, ktorá bola tak krátky ale krásny čas v mojom srdci a snoch ako vzácny dar – ako prostredník poznávania života i seba samého :

S bolesťou v srdci si hľadela na veniec uvitý z mojich snov, ktorý som Ti ponúkol, strachujúc sa o mňa a možno aj o seba, nevediac čo chcem. Do neho som zaplietol svoje srdce v domnienke, že Ti pomôžem uprostred šerosvitu doby. Je to pomoc a boj ale voči neviditeľnému protivníkovi! A na veci za oponou sa neverí. A predsa je potrebné odolávať útokom fúrií a zloby citovej, otupeniu vrhajúceму sa na ľudí z okolia v neláske a pokušeníach. Tlačia silou aká tu nebola, lebo stojíme v čase rozhodujúcom v celom bytí - Súde!

Chcel som, aby sme si vzájomne pomohli stúpať v duchu, ako verní a blízki priatelia, po celý čas, čo by sme boli spolu a nezabudli ani na pomoc okoliu - byť oporou pre druhých.

Naše stretnutie nebolo náhodné, ale darované osudom. Preto sme sa stretli v živote tomto a o tomto je náš príbeh, aby sme navzájom jeden druhému niečo odhalili a naznačili... Jeden na druhom sa učili. V niečom si pomohli, pokiaľ sme mohli byť spolu.

Keď sa naplní náš čas a naše slová na rozlúčku stíchnu v záverečnom tichu, city láskané i bité v prekážkach a predsa nezničené, ale prebudené, ako hrejivý lúč slnka ostanú visieť v zimnom svetle. A zanesú novú iskrú *k svitaniu nádeje* k srdciam podobným, že šťastie jestvuje, že údel človeka spočíva v láske.

Tohto srdca, blúdiaceho v divočine, sa často dotýkala bolesť a chlad sveta, i dotyk neopísateľnej lásky, nehy miešaný s chladom nedôvery a ľahostajnosti. A v tom dotyku spoznalo skutočnú krásu a hodnotu, i závan sebalásky prúdiaci zo zašlých storočí na svetlo sveta.

A tak dve spriaznené duše sa opäť stretli tvárou v tvár v určenú chvíľu, napriek vesmírnym dialávam mnohotvárnosti. Boli si blízke v samote i ťažobe, svojho času - mali sa radi...

Hlas Búrky a Modrý ostrov slobody

(Vedenie citom...)

*Človeka nemožno oslobodiť vo vonkajšom živote viac,
než je oslobodený vo svojom vnútri.*

Gercen

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Hľadač Pravdy, človek, ktorý prešiel utrpením, no jeho srdce zostalo živé a bdelé. Na palube lode čelí vlnám osudu.
- **HLAS BÚRKY (Hlas Výšin):** Kozmická, prebúdajúca sila, spravodlivá, no hlboko milujúca. Prehovorí skrze hromy a blesky.
- **TIENISTÝ HLAS (Hlas pavučiny / Čierne knieža):** *(Nová, implicitná prítomnosť v prvej časti scény – zosobnenie pochybností rozumu a lákadiel sveta, ktoré Pútnik počuje vo svojom vnútri).*

Scéna:

Scéna je zahalená do temného, sivastého šera – je to „ostrov súmraku“, medzisvet očistca. Na javisku dominuje štylizovaná paluba malej lode, ktorá sa zmieta vo fiktívnych obrovských vlnách. V pozadí vidno jemné, lepkavé nítiky obrovskej pavučiny, v ktorej matne svietia siluety ľudských postáv. Pútnik stojí na čele lode, v ruke zviaza žiariaci Meč poznania. Do tváre mu šľahá chladný dážď.

PÚTNIK:

(Hľadí do prázdnoty, jeho hlas sa chveje hlbokým premýšľaním)

Ostrov vlačnosti. Tak znie meno tohto ostrova. Tu prebývajú ľudia vlační, ktorí vo svojej viere v duchovný svet neboli presvedčení, ale skôr sa nechali vliecť životom, čo ak predsa je i život tam za oponou tohto sveta. Neverili skutkami viery ale zo strachu a vypočítavosti si ponechali zadné vrátka... Prečo však tu som ja, azda som vlačný? Som tu, lebo viem, že sa to deje podľa zákona. Ale prečo...akú siatbu som zasial, že žnem vlačnosť s ktorou vnútorne neladím? Mnoho dní a nocí som už blúdil v šere ostrova vlačnosti... Premýšľal som o ľudskom živote, o zmysle, o tom, čo ľudia nazývajú šťastím a láskou. Ponúkal som tejto zemi to najčistejšie, čo som v sebe prebudil – poznanie a nezištnú lásku. A čo som dostal ako odpoveď? Neurčitý stav vo svojej duši, ktorá nechápe a cíti skôr chlad než hrejivý cit súladu, ktorý prichádza zo Svetla. Ach, ten chlad!

TIENISTÝ HLAS:

(Ozýva sa z hlbín javisku, je chladne podlízavý, sladký a uspávajúci)

Prečo to robíš, úbohý priateľ? Prečo premýšľaš o sebe, či si alebo nie si tu spravodlivo. Svet predsa odmietol Pravdu v Láске samej a pribil ju na kríž! Spravodlivosť vzal do vlastných rúk. Myslíš, že ty, pozemský človek, u ľudí inak pochodíš, ak o spravodlivosti o pravde ľudom hovoríš? Pozri sa na nich! Vidíš v ich očiach iskru bdenia, vidíš záujem? Hovejú si ako klincami pribití vo svojich telesných schránkach, lebo iné nepoznajú, spia v sladkých pavučinách materiálneho blahobytu a pohodlia. Dúfajú v obetu Spasiteľa a čakajú, že sa Otec nebeský postará. Nechaj ich spať... Ich

pokoj je tak príjemný... prečo nekonáš podobne? Či potrebuješ mať v duši nepokoj, nebolo by pre teba lepšie si odpočinúť a starosť hodiť za hlavu?

PÚTNIK:

(Zacieli pohľad na jedno miesto v pavučine, v hlase má osobnú bolesť)

Obzvlášť na ňu som myslel... Na tú krásnu dievčinu, o ktorej som si myslel, že už pochopila, o čom jej hovorím svojím životom! Vidím ju usmiate pri deťoch vpredu, tu na ostrove, ako sa hrajú na slepú babu... zatiaľ čo búrka v pozadí nabera na sile a blíži sa... Ona si nerobí starosť, že stojíme na vážnej križovatke ciest života a smrti. Ona v dôvere uverila „hlasu sveta“, ľudom vplyvným, čo niečo znamenajú vo svete a vykladajú svet tak, ako ľudia radi počujú, ktorí sú i tu na ostrove rovnako uctievaní ako aj trblietavý prach ulíc. Chcela idealizovať seba, že obdiv za svoju svetskú krásu a dobrotu srdca. Netušila, že bez bdelosti ducha a úprimného pohľadu Nahor ľudská láska je ako vodou nasiaknutý mach, ktorý v žiare slnka bez vody usychá. Sladké sú reči ľudí, ak sa im klania spanilosť i neha, obetavosť i obdarovávanie, beda však, ak ľudia vidia odchádzanie tejto istoty. Úsmev sa mení v ľadovú pečať sebeckva... V nerozlišovaní zlata od pozlátky sa započúvala do toho trblietania pozemských foriem, radostí i starostí sveta a zabudla na moje myšlienky v naliehavých rozhovoroch, v ktorých sa triasla moja duša obavou o dušu jej o čisté srdce, ktoré nebolo pripravené k obete najvyššej - odpútaniu sa od hlasu tohto sveta. Od hlasu nížin, ktorý ten pravý hlas Výšin, hlas Búrky odmietol a pribil na kríž! Zabudla na moje meno, odvrátila tvár, len aby mala pokoj vo svojej vlastnej pozemskej ceste!

(Klesá na koleno, Meč poznania oprie o palubu)

Je to poľovačka na vietor... Moje city zostali nepochopené, neopätované. Tienistý hlas mi povedal, že mladý človek nemá zmysel pre odriekanie uprostred pokušení. Mám tiež klesnúť do ustrnutia a spánku? Kde som spravil chybu, prečo som tu?!

(V tom momente javisko presekne obrovský, oslepujúci blesk. Nastane ohlušujúci hrom. Pavučina v pozadí sa otrasie.)

HLAS BÚRKY:

(Zahrní s absolútnou, majestátnou autoritou, ktorá otriasa celým priestorom)

NIE! Je čas prebudiť sa úplne, Pútnik! Zhoď šupiny z očí svojej duše! Ten zdanlivý „pokoj“, ktorý ti Tienistý hlas práve ponúkol, je len stuhnutím života. Je to len pokoj bez citu, prelud zmyslu cesty vytvárajúci dojem, že sprijemňovaním si života odkladáme vlastné umieranie v čakaní na príchod pavúka...až na neho zabudneme! Pozri sa nahor! Nastalo Svitanie a vo Stvorení sa rozochvieva mocný obrat nahor!

PÚTNIK:

(Vstáva, do očí sa mu vracia plameň, pevne uchopí Meč)

Počujem Ťa! Moje vedomie sa otvára!

HLAS BÚRKY:

(Hrmenie silnie, svetlá na javisku prechádzajú zo sivej do jasnomodrej a zlatej)

Pamätaj: Kde sú vaše poklady, tam je i vaše srdce! Iba to ti zostane, kvôli čomu sa všetkého ostatného vzdáš! Odpútaj sa od domu hmoty, zahod' strach o svoje pozemské meno! Naplň svoje plachty mojím dychom!, odpútaj sa aj od tej najmenšej snahy niekoho nasilu tlačiť k Svetlu, nasilu niekomu pomáhať. Áno... Vidím, že ti svitá, priateľu. Odpútaj sa i od tej dievčiny... či už si pochopil, pre čo si tu na ostrove súmraku? Vlažnosťou je i to krásne úsilie, ak ho konáš proti zákonu.

PÚTNIK:

(Nadvihne žiariaci Meč k nebu, jeho hlas rezonuje čistým, neuhýnajúcim citom)

Pochopil som Pane! Naplňam! Moja pútnická píšťalka sa od tejto chvíle ladí s melódiou Tvojho hromu! Odhadzujem chamtivosť, odhadzujem strach i sebalásku, ktoré hrajú do taktu padlej hviezdy sebeckých prianí! Ak ľudia neodpovedia na moje volanie – pôjdem sám!

Kráčaj samé, srdce ľudské!

Rozšliapem trne divočiny vlastnými bosými chodidlami! A ak mi v tejto tmavej noci nikto nepodrží svetlo, zapálím svoje vlastné srdce hromovým plameňom bolesti a nechám ho horieť pre živé všetko! Dôverujem Ti, Meč! Viem, že Modrý ostrov slobody, svet skutočnej živosti a radosti, je tam, kam ukazuješ!

(Vlny na javisku sa zrazu upokoja. Temné mraky sa rozostúpia a na Pútnika dopadne čistý, jasný kužeľ ranného svetla. Nastane hlboké, velebné ticho.)

HLAS BÚRKY:

(Už nehrmí, jeho hlas je teraz ako teplý, nesmierne čistý vánok)

Tvoj prúd citu, Pútnik nezatuhol v pavučinách chladného rozumu. Cez túto pozemskú bolesť a sklamanie si prepral svoju dušu do biela, až kým nebola ožiarená slnkom pokory. Tvoja láska už nie je detská a očakávajúca; stala sa neosobnou, nezištne slúžiacou. Bol si tulákom v hmotách, no až teraz si skutočne voľný... Voľný ako vták letiaci obzorom v čarokrásnej súhre tónov slobody.

PÚTNIK:

(Hladí na tichý obzor, Meč pomaly skláňa, v jeho tvári je hlboký mier a odpustenie)

Naša plavba na zemi viedla k odlišným brehom. No ja som svojho ducha viedol v naivnej predstave, že ju dokážem vyvieť nahor hoci jej svet, jej presvedčenie bolo tu dole ukotvené a sám som musel zožal svoju vlačnosť. Nehnevám sa, nežehnám jej trňmi, ale čistou priazňou. Nech dar jej krásy a pôvabu nevyhasnú v myšlienkach na seba, ale nech jej zrkadlia dar pre tých, ktorí slúžia Svetlu. Učíme sa vzájomnosti a obetavosti...

A hoci táto veľkolepá kapitola hľadania končí, naše prebudené city zostanú visieť v tomto zimnom svetle ako hrejivý lúč. Naše slová na rozlúčku s tou dievčinou na ostrove súmraku stíchli v záverečnom tichu... priateľského odlúčenia. Zanesú novú iskra k svitaniu nádeje pre všetky podobné srdcia... Šťastie existuje pre srdcia pripravené siať vo vzájomnom porozumení. Údel človeka spočíva v nezištnej Láske... a ja som ten údel našiel vo vedení svojho citu až na ostrove súmraku...

(Pútnik sa otočí tvárou k divákovi, svetlo sa pomaly stmieva, no jeho srdce a Meč stále matne svietia do tmy.)

(Opona.)

VYZNANIE: II. časť - Doznievanie

Ak srdce nie je samé...

Sám si si vybral, tak nefňukaj!

Michelangelo

Vznešený Pane môjho života, neviem, či sa naplnila Tvoja vôľa vo mne. Dni prichádzajú podobné jeden druhému, akoby odchádzal čas Tvojej milosti, a noc bez lásky hrozí prísť a neodísť.

Kvety popadali do prachu a nik ich nezbiera. Ostali samé pre seba. Struny harfy, ktoré som s radosťou napínal pre iných, povolili a stratili tóny. Odišlo obecenstvo.

Nepolievam Tvoje sadenice. Neprichádzajú pútnici potešiť sa, nehľadajú večné hodnoty. Už nik pri mne spomienky na Teba nerozvíja.

Zaspávam v tieni Tvojej záhrady a prežívam strašný sen: prešiel už všetok čas. Okolie je pusté, zeleň chýba. Všetko je prestúpené železom, plastom a kameňom, len ponurí obraz a bezduchý zisk. Počuť iba chladné rečenie, šialený smiech bez citu, čistoty, srdečnosti – syn diabla, materializmus, už city potlačil, zneuctil, všetko nakazil. Už cesty všetkých sa rozdelili.

Iba milosť času, ešte daná k obratu, hľadá smutne v odbíjaní dvanástej, uzatvára sa. Ostáva bolesť dlhej chvíle nečasu, vo veciach a zábavách tohto sveta, času hýrenia stúpencov smrti. Iba zisk a kultúra tela sa pestuje, bez ducha tu byť ľudia sa rozhodli.

Vidím, Pane, ako si odtiahol svoju ruku lásky, a vystrel ruku spravodlivosti, Tvoj meč. Už dospeli sme na koniec tejto hry. Končí sa hra na život a smrť, hoci ľudia si myslia, že ešte nikdy pred tým neužili toľko života, myšlienok a potešení.

Iba čas trasie sa v mrazivej predtuche, vyčkáva ešte na chvíľu. Trpí chvíľu faloše, blúznenia a pôžitkov bez citu, bez duše, opojné vysávanie sily ľuďmi navzájom. Trpí hrdúsenie čistoty, skromnosti, ušľachtilosti, pravej ľudskosti v prepojení na Knieža noci, a potom... prázdnota v duši zabolí a čas ukáže Pravdu, Tvoju pravdu, Pane!

Ale žiadna nádej, žiadne svetlo, žiadne láskavé slovo, hrejivé pohladenie, nič! Už blíži sa iba tiché stínanie ľudských duší, ktoré Pravdu nechceli, v hlučnej vrave vlastných prianí, a lásku skutočnú zamenili za sebalásku, pôžitok, slávu, peniaze!

Iba utrpenie otvára oči duší viac a viac, prináša vytriezvenie a posledné časy pýchy, márnivosti...

Už iba horúce slzy volajú na ratu v prežití slov spravodlivých: „Volal som nepočuli ste, *bol som s vami*, dával som, odmietli ste. Pre Slovo ste nemali ani čas a teraz... je pozde“!

Prechádzam úrovňami tohto príbehu, a zdá sa mi, ako by to nebol sen, ale niečo, čo sa tu deje, čo sa má stať...

A hľa... prichádza spanilá bytosť v nádhernom plášti nehou a čistou ženstva vyžarujúc.

Osloviac nežne priateľsky: „Básnik, netráp sa. Chop sa svojej harfy. Chceš sa rozlúčiť, odísť? Že necháš svoju pieseň ladom, uprostred biedy a kriku doby? Naplň si oči i dušu farbami, ktoré sa vlnia na prúde tichej krásy a pokory.

Márna je Tvoja snaha oslobodiť ľudí od puta ich vlastných prianí. Ovládni vlastné. Premeň olovo na zlato a potom povieš o ňom v láske, žitým príkladom. Ľudia vytušia zlato, a kto smie zlato vidieť, otvorí sa i poučeniam. Ak uvidia v Tebe svetlý príklad, ako Ty *radostne* plníš svoju úlohu a bdieš, uľaví sa im v duši.

Precítia trápenie svojho života ako oslobodzujúce napomínanie, aby sa nezastavovali v starých šľapajach, aby sa premenili a pristúpili k novým povolaniam vo Svetle.

Zo srdca ľudí musí tryskať túžba po Pravde. Každý sám za seba stojí v živote. Buď padá vo Svetle alebo Svetlo hľadá... a stúpa.

Vedz teda, priateľ milý, že tá skutočná láska, je láska Božia vo Svetle. Tečie Stvorením ako životná miazga, ako životodarná krv ľudským telom. Áno, láska je nádherná, svieti a občerstvuje. *Voda živá* – prúdi zo Svetla nadol, z nevysýchajúceho prameňa - prúdi Svätým Grálom.

To, čo smieš roznášať svojou piesňou vo svojom okolí, je pre srdcia, ktoré samé už rozbili kamenné hradby chladného rozumu okolo svojich duší a prekročili kult sebalásky. Aj keď sú v tom iskierky svetla, tóny z hudby života, čo rozochvieva struny ľudskej duše, pre ľudí rozumových sú to stále iba slová a neuchopiteľné ideály.

Nesmúť, že iní v inom pieseň vidia. Víno, ktoré sa pije vo svetlých výšinách je bez hustoty, nedá sa zmerať a predsa chutí nebesky. Je v náhliaciach sa potokoch, v kvitnúcich stromoch, v poctivej práci a nezištnej pomoci. V úsmeve, ktorý srdce rozdáva a tancuje v kútikoch nežných očí, ktoré ľúbia a tešia.

Vtáčím štebotom prehriate ráno príde znova i keď v inom čase inej úrovni. Na záhradnom chodníku, kde v obzory lúčov vychádzajúceho slnka znie hrkútavý spev holubíc, to vznešené svetlo Spravodlivosti vkročiť opäť uvidíš, roznežnené láskajúcim čarom nebeskej zelene. A znova sa vynorí ľudská dobrota pretkaná vôňou ruží a ľalií a melódie Tvojich piesní opäť budú radostne znieť zároveň s ostatnými“.

Anjelská bytosť odišla a zostala nádherná Spomienka...

*

Prichádzajú mi obrazy prežití radosti i trápenia, prezerám srdce sveta a cítim, že všetko je zaslúžené, čo je v ňom. Či je to dobré a či zlé? Je to hodné lásky, ak srdce žije a miluje, ak nie je samé v okovách ani vo vetre. Ak bije pre niekoho, komu smie byť užitočné, s kým smie byť.

Ak si zo sveta vyberie to „dobré“ a z toho „zlého“ poučenie.

Syn diabla a piesne Svätého Grálu

(Ak srdce nie je samé)

Sám si si vybral, tak nefňukaj!

Michelangelo

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Básnik a hľadač, ktorý po prežití veľkej búrky upadol do apatie a bezmocnosti z vízie budúcnosti sveta. Jeho harfa je nemá.
- **SPANILÁ BYTOŠŤ:** Anjelská manifestácia čistého ženstva, pokory a nebeskej nehy. Vyžaruje ružové a zlaté svetlo.
- **HLAS VÝŠIN:** Hlboký, ochranný kozmický akord, zosobnenie vyššieho Zákona a Spravodlivosti.

Scéna:

Javisko odhaľuje pustošivý obraz. Je to zvädnutá, pustá záhrada, kde namiesto zelene dominujú chladné sivé konštrukcie – kusy železa, plasty a neforemné kamene. Svetlo je mdlé, syntetické. V pozadí matne počuť mechanické zvuky, šialený smiech bez citu a chladné rečenie rozumu – ozveny sveta, ktorý ovládol „Syn diabla“ [materializmus]. Pútnik leží priamo v prachu zeme, bezvládný. Vedľa neho leží harfa s úplne povolenými, visiacerými strunami. Nad javiskom svietia obrovské hodiny, ktorých ručička neúprosne bije dvanástu hodinu – koniec času milosti.

PÚTNIK:

(Leží s tvárou v prachu, jeho hlas je tichý, zlomený absolútnou apatiou)

Všetko je stratené, Pane... Uvidel som koniec tejto hry na život a na smrť. Čas Tvojej milosti sa uzavrel a noc bez lásky hrozí prísť a neodísť. Okolie je pusté, zničené, zeleň chýba.... Všetko je prestúpené železom, plastom a kameňom, len ponurí obraz a bezduchý zisk. Počuť iba chladné rečenie, šialený smiech bez citu, čistoty, srdečnosti – syn diabla, materializmus, už city potlačil, zneuctil, všetko nakazil. Už cesty všetkých sa rozdelili.

Ľudia sa rozhodli byť bez ducha. Pestujú len kultúru tela a hýria v nečase tejto doby... áno, poslednej doby. Vystrel si ruku spravodlivosti, Tvoj Meč už visí nad nimi. Čaká svet len tiché stínanie duší, ktoré Pravdu nechceli, lebo pre Slovo nemali čas...

(Otočí sa na chrbát, hľadá na harfu)

Načo ešte napínať struny? Kvety popadali do prachu a nik ich nezberia. Moje struny povolili, stratili tóny... Obecenstvo odišlo. Nepolievam Tvoje sadenice, Pane, už niet pre koho. Musím tu byť, Pane? Ako rád by som odišiel...

(V tom momente mechanické zvuky v pozadí utichnu. Umelé svetlo je prerazené nádherným, mäkkým prúdom ružovej a zlatej žiary. Priestorom sa rozleje intenzívna vôňa rozkvitnutých ruží a laličiek. Zjavuje sa Spanilá bytosť, jej plášť sa vlní ako tichá krása.)

SPANILÁ BYTOŠŤ:

(Pristúpi k nemu s nesmiernou nehou, jej hlas je ako pohladenie matky, no je v ňom pevnosť)

Básnik... netráp sa. Chop sa znova svojej harfy! Naozaj sa chceš rozlúčiť, nechať svoju pieseň ladom uprostred tejto biedy, prázdnoty a hlučného kriku doby? Naplň svoje oči i dušu farbami, ktoré sa vlnia na prúde tichej krásy a pokory. Sú tu ešte duše, ktoré počujú tvoju pieseň, hoci ich nevidíš, sú pri tebe, v tvojom okolí, keď hráš, keď bdieš...

PÚTNIK:

(Nadvihne hlavu z prachu, pozrie na ňu unaveným zrakom)

Márnosť... Všetko je to márne, vznešená pani.

SPANILÁ BYTOSŤ:

(Usmieva sa, kľakne si k nemu do prachu)

Áno, márna je tvoja snaha oslobodiť ľudí od puta ich vlastných prianí. Každý sám za seba stojí v živote, každý sám buď padá, alebo Svetlo hľadá. Ty však ovládni svoje prianie spasiť všetkých! Nežiadať od sveta vďaku ani potlesk. Menej je niekedy viac. Premeň olovo svojho žiaľu na rýdze zlato radosti u každej duše, ktorá pri tebe rozsvieti svojho ducha, a potom o Bohu hovor v láske – svojim žitým príkladom! Keď ľudia v tebe uvidia svetlý, radostný príklad toho, ako si plníš svoju úlohu a bdieš, ulaví sa im v duši. Kto je schopný zlato čistých tónov počuť, ten sa otvorí i poučeniam.

PÚTNIK:

(Pomaly sa posadí, no v hlase má stále pochybnosť rozumu)

Ale pre ľudí rozumu sú to stále len slová, neuchopiteľné ideály! Oni rátať peniaze, uctievať kult tela, hrajú piesne slepých tónov nížin! Moje piesne sú pre nich nepočuteľné...

SPANILÁ BYTOSŤ:

(Jej oči tancujú nebeským čarom)

Pre ľudí oddaných konzumu to vždy budú len prázdne slová, vzdialené tóny, pretože ich duše sú obohnané kamennými hradbami chladného rozumu. No tvoja pieseň, Básnik, je určená pre srdcia, ktoré tie hradby už rozbili a prekročili kult sebalásky! Sú ešte také... Nesmúť, že iní v tvojej piesni nič nevidia. Víno, ktoré sa pije vo svetlých Výšinách, nemá pozemskú hustotu, nedá sa zmerať – a predsa chutí nebesky! Je ukryté v náhliaciach sa potokoch, v kvitnúcich stromoch, v poctivej práci a v nezištnej pomoci. Je v úsmeve, ktorý srdce rozdáva v kútikoch nežných očí, ktoré ľúbia a tešia. Pamätaj, skutočná Láska je Božie Svetlo, ktoré tečie Stvorením ako životodarná krv – prúdi k nám z Výšin, zo Svätého Grálu!

(Z hlbín pozadia sa ozve velebný, ochranný hudobný akord. Hodiny na stene prestanú tikať a ich hrozivý rozmer sa rozplynie.)

HLAS VÝŠIN:

(Ozýva sa ako hlboký, teplý bas, ktorý rezonuje celým priestorom)

Počúvaj ju, Pútnik! To vznešené svetlo Spravodlivosti, ktorého príchodu a Meča si sa tak bál, vkročí do tvojej záhrady opäť. Príde čoskoro. No nepríde ničieť; po tejto očiste nastane svitanie Nového veku, prvé lúče prinesú roznežnenie, láskavé čaro nebeskej zelene. Vtáčím štebotom prehriate ráno príde znova, a ľudská dobrota sa vynorí pretkaná vôňou ruží a ľalií. Všetko, čo svet prežíva, je zaslúžené, no tvoje srdce už nebude samé v okovách ani vo vetre.

PÚTNIK:

(Berie harfu do rúk, začína pomaly napínať jej struny, do tváre sa mu vracia krv a život)

Moje srdce... už nie je samé... Pretože bije pre Niekoho, komu smie byť užitočné, s kým smie v duchu byť!

HLAS VÝŠIN:

(Svetlo na javisku sa mení na nádhernú rannú zoru, sivé železné konštrukcie obrastajú živým zeleným brečtanom.)

Áno tak, Básnik. Vyber si zo sveta to dobré a z toho zlého si vezmi hlboké poučenie. Melódie tvojich piesní budú opäť radostne znieť zároveň s ostatnými vo Svetle!

PÚTNIK:

(Stojí pevne, harfa v jeho rukách ticho, no čisto zarezonuje. Hľadí na divákov s pohľadom plným pokory a prebudenej nádeje.)

Spomienka zostáva... Údel človeka spočíva v nezištnej Láske. A kým moje srdce bije pre Svetlo, nikdy viac nebude samé!

(Svetlo pomaly slabne do hrejivého tónu zory.)

(Opona.)

Hľadanie vo vetre

Kľúčom k svetu a k životu je srdce

Novalis

Nikdy nezačíname tam, kde sme skončili včera, a predsa nový deň sa viaže na koniec včerajška; prepletajúc sa v kľbku prežití, rozdáваме i prijímame, tvoríme ako jediná niť jediného osudu.

Nijaký úsvit nás nenachádza takých, akých nás zanechal západ slnka. Iba spomienky a láska sú oporou v chaose a presýpaní času.

Sme pútnici ustavične hľadajúci osamelejšie cesty a predsa sme zrodení do vravy sveta preputovať spoločné cesty.

Sme tu i pre druhých, ako v horúčave strom chráni hustými konármi pocestného, dávame seba – v tom je ochrana pred myslením iba na seba.

Veď šťastní sme, keď šťastie nehľadáme, ale cítime - šťastie jestvuje; že niekto šťastný je - že sme pre niekoho oporou, radosťou, priateľom, že sme užitoční...

Je nám tak naponáhlo túžby naplniť, hoc sú ako vietor – bez začiatku, bez konca, neuchopiteľné... hoci srdce bolí i raduje sa, človek musí ďalej ísť, ako vietor – je slobodný.

*

Málo bolo mojich dní s Tebou a ešte menej slov, ktoré som Ti povedal. Ale keď ozvena môjho hlasu v Tvojich ušiach oslabne a zabudneš na tieto minúty a riadky Tebe venované, potom opäť k Tebe prídem v okruhu času, v tichej spomienke, ako svetielko v divokej búrke a prachu zrýchleného času.

Ak niečo z toho, čo som Ti povedal a vyjaval, je pravda, táto pravda sa Ti zjaví jasnejším hlasom a slovami až keď srdce ozvenou búrky a prachu vládnuť bude v mysli a náš Pán ľuďmi hľadaný bude.

*

Ludské túžby sa menia, menia sa ľudia na ich obraz, mení sa okolie v obraz ľudského ducha.

Sme obrazy v galérii času, a predsa sa javíme ako kópie krásnych originálov, zakliati v hĺbinách vlastných priání, zakopaní do šedi časnej hmoty, v zabudnutí – odkiaľ niet úniku, vzostupu, iba zotletie a zabudnutie...

Iba láska sa nemení. I z popola dvíha isku k životu. Všetko prekoná, všetko pretrpí, na srdce nezabúda, na novo sýti, teší. Nový kvet dvíha k Svetlu, ak ostala ešte túžba ku Svetlu, čistota vo chvíli poslednej.

Iba láska v čistote vidí sa skromná v zrkadle. Vidí i za zrkadlo: pozná i slúži i túži – vie, že iba skrze Svetlo a čistotou vidí a existuje. Vie, čo je, čo je sloboda – čo môže dať i mať!

Ľudské srdce je v láske časť, dve srdcia sú dve časti, ale čo je platná vo vetre času láska častí i tisícich, ak im chýba Svetlo – živá Láska?

Keď sa prebúdzajú po noci túžob k úsvitu bez nádeje, bez radosti, bez prílivu života a ľudskosti ostáva nakoniec túžba jediná - túžba po večnosti, túžba po Bohu, alebo srdce umiera v hmote na vieru človeka v hmotu.

Dokáže niekto, aby čas nepremohol ľudské diela i sviežosť tela, aby nepochoval pýchu umu i žiadosť tela?

Iba láska v Láske je láskou vo večnom opätovaní, životom v úplnosti, láskou v naplnení.-

*

Bol som podobný tej hmle, bludičkou v šerosvite túžby. V tichu noci som chodil po uliciach túžby a môj duch vstupoval do všetkých zákutí života, starosti i radosti, bolesti i snenia ľudských srdc.

Tvojho srdca tlkot bol tlkotom môjho srdca a Tvoj dych mi ovieval oči i dušu, a poznal som Tebou, a v Tebe ako v zrkadle, vlastné srdce so všetkým dobrým i zlým, so všetkým blúdením, prianím i poznaním. A viem, že človek nie je šťastný úplne, ak hľadá šťastie v ruchu ulíc, ak chce zažiť bezvetrie vo vetre...

Človek je ako zbierka ročných období, hoci vo svojej zime zapiera jar, predsa jar v ľudoch čaká na svoje vzkriesenie. Usmieva sa i plače, trpezlivá i obetavá, a predsa nič nezmôže, ak myseľ je tvrdá a chladná, ak srdce obloží ledom. Ak zmrazí ho k necitnosti – ak potlačí túžbu po slnku nebies.

Ty si však vo mne zapálila smäd po živote a uhasila smäd po ľudskom šťastí. Rozohnila si do plameňov smäd po láske skutočnej, láske prestupujúcej hranice svetov i väzieb, oživujúcej svet v základoch.. Láska sveta vzdialeného svetú sebalásky, zisku a nenávisti – materializmu zrodeného zo žiadostivosti a strachu.

*

Je to sebaká, ktorá nadchne a vzápätí zrazí na kolená do prachu. Trhá nežné sny i ľudskú dušu na kúsky a rozmetáva priestorom hrejivé city vzájomnosti, ak zisk sa vkradne do srdca a vzťahu a prehluší cit; ak pocit seba umlčí skromnosť a city nežné a prajné. Ostanú iba spomienky, vädnuce spomienky...

Túžby po šťastí vyliate do sveta vlastných priání sú vždy nové priania, nové začiatky i otázky, oddelenia, odcudzenia sa iným, životu; úniky z objatia všeobjímajúcej Lásky.

Láska však nedáva otázky, je bez žiadosti. Nehľadá si šťastia pre seba. Ved' kde inde je šťastie než v láske, ktorá nemyslí na seba? Prečo by myslela na seba, k čomu otázky?

Myslieť! Či nie je to isté, ako nemať, žiadať, túžiť teda hľadať?

Láska! Myslí na seba? Či nemyslí na nás, ktorí túžime a hľadáme, kladieme otázky?

Myslíme - ale prečo myslíme tak radi a často iba na seba?

Láska je slobodná, nevlastní, ale čo by vlastnila, keď iba ona sama existuje skutočne? Jej cesty sú voľné, je možnosť úniku, je možnosť slobodného konania i rozhodovania sa pútnikov. Je deň v jej svetle, možnosť precitnúť.

V sebaláske však niet úniku, niet voľnosti, sloboda, niet jasné vyznanie. Sebaláska žije iba v zrkadle - láskou k sebe obrátenou. Je si ideou i sudcom, matkou ilúzií v hľadaní šťastia ľudským duchom.

*

Šťastie je ako vietor i ako vôňa ruží povetrím vanúca, z výšin zostupujúca ponad hlavy všetkých. Šťastie je dar i obeta; šťastie je láska – dávanie. Radosť, že existuješ, že môžeš byť – užitočná niekomu, kto Ťa potrebuje.

Pomáhaš a často ani nevieš, že pomáhaš niekomu rozuzliť uzol v jeho osudovom vlákne, ktoré si zamotal.

Možno si bola i Ty pod tiažou jedného uzlíka na vlastnej niti, ktorý bol rozviazaný Tvojou ochotou pomôcť inému človeku rozviazať ten svoj.

A možno práve splácaš prebytok radosti, šťastia, ak u Teba význam, zmysel šťastia nebol pochopený v minulosti, ak u Teba dar hojnosti a radosti nebol využitý aj pre blaho iných, keď všetky dary večnosti boli zamknuté pred inými v Tvojom pohodlí, akoby Tvoja duša odišla zo života ľudskej pospolitosti.

A tak vždy dostávaš to, čo si dala v minulosti. Dostávaš i dávaš to málo (či veľa), čo si kedysi skutočne využila, rozdala – a z toho daru, čo sa Ti vracia časom, stačiť musí i Tebe samotnej! Iba nesmieš ostať v zrkadle, zrieknuť sa skromnosti.

*

Ni si nežiadať, ale snažiť sa iným pomôcť vystúpiť z ilúzie, ukázať domov; kde je domov náš – domov vo svetlých výšinách ľudskosti a bratstva, nebo Božej milosti a prítomnosti, domov blaženej jednoty a čistej kultúry – bez sebeckých žiadostí!

Veď či človek naozaj môže dostať krajší, potrebnější dar, než dar poznania nesený na krídlach lásky, dar lásky – poznania? Či možno niečo skutočne pochopiť, mať úplné poznanie, bez lásky?

Niet poznania v človeku bez žitej lásky, a niet lásky v ľuďoch bez poznania - precítienia krásy a múdrosti Lásky.

Láska je hlboká i vysoká, je široká, a úzky chodník vedie k nej.

Láska je tak veľká, tak blízko, a predsa ju možno vidieť iba očami detskými a žičlivými. Zrkadliť pohľadom láskavým, čistým, hlbokým, nieť v očiach vznešených, spravodlivých.

Čo je láska Božia, čo je láska ľudská a čo je láskavosť človeka?

A predsa i láska ľudská je veľká, ak je skutočná, ak je verná láske Božej vo svojom poslaní, vo svojej službe Dobru v milosrdnosti svetu a všetkému živému.

Láskavosť, ktorá sama seba obdivuje, ako zaľúbené dievča sa vzhliada v zrkadle, mení sa na kameň – v nesplnení svojich priání. A dobrý skutok, čo sám pre seba hľadá uznanie a nežné slová, stáva sa žiadosťou, pokrivením... pýchou.

Vypočítavá samolúbosť nikdy seba pravdivo nepozná. Neuvidí svetlé ríše za zrkadlom. Nikdy v nej niet oživujúce, osvetľujúce svetlo lásky, iba obraz krivý a pochmúrne zrkadlo. A keby slúžila Láske samej, či ju precíti, pochopí, uvidí? Vždy vsunie seba medzi; nikdy sa nezmení.

Iba pokora môže dať ranu, smrteľný úder žiadostivosti. Prebudený cit kúzlom vetra i drsným životom púšte. Cit rozvinutý hľadaním i plačúci sebazaprením a samotou... a pozdvihnutý dotykcom priateľskej ruky blížneho. Povzbudením na púti ľudskosti a bratstva, na ceste do večne kvitnúcich krajín nebeského Otca.

Rozbité zrkadlo a osudové uzly

(Hľadanie vo vetre)

Kľúčom k svetu a k životu je srdce

Novalis

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Odhodlaný básnik a hľadač, ktorý čelí ilúziám vlastného ega a sebalásky. Drží Meč poznania.
- **HLAS VÝŠIN:** Hlboký, hrejivý a ochranný kozmický akord, zosobnenie vyššieho Zákona, Spravodlivosti a Otcovskej milosti.

Scéna:

Javisko je zahalené do tajomného šerosvitu. Pútnik stojí v strede, uprostred chladného, bezútešného ticha. Priamo pred ním sa týči veľkolepá, neviditeľná stena zo zrkadiel. V nej sa však neodráža okolitý svet, ale iba Pútnikova vlastná tvár a premenlivé sivé tieň jeho minulých, nesplnených prianí. Okolo zrkadiel občas preletí chladný závan vetra. V pravej ruke drží Pútnik pevne Meč poznania, no jeho pohľad smeruje do zrkadla, kde hľadá pravdu o sebe samom.

PÚTNIK:

(Hľadá na svoj odraz v zrkadle, v hlase má unavené, no pevné a hlboké odhodlanie)

Pane, dlho, primnoho dní som hľadal bezvetrie vo vetre... Bol som podobný tej tichej hmle, bludičkou v šerosvite túžby, keď som prechádzal ulicami vlastných prianí. No pochopil som, že to bolo iba zdanie, ktoré ma najprv nadchla a vzápätí zrazila na kolená do prachu. Zaľúbenie do zdania je to, čo si človek spriada predstavami, až sa do toho ponorí ako do skutočnosti, ktorá trhá nežné sny na kúsky a rozmetáva hrejivé city vzájomnosti, len čo sa do srdca vkradne zisk a chlad – zaľúbenie do seba! Kým skutočná Láska je slobodná, nevlastní a nekladie žiadne otázky, sebaláska ma nútila neustále myslieť na seba, žiadať, túžiť a hľadať... Všetky moje túžby vyliate do sveta boli len pascou, hľadaním nového začiatku v odcudzení, ak svet šiel inou cestou, než bol svet v mojej predstave. Chcel som pomáhať iným, no nevedomky som v tom hľadal uznanie a nežné slová. Moja láskavosť bola len ako zaľúbené dievča, čo sa vzhliada v zrkadle, obdivuje samu seba a v nesplnení svojich prianí sa mení na chladný, necitlivý kameň...

HLAS VÝŠIN:

(Ozve sa všade okolo ako teplé, prenikavé svetlo, ktoré začína roztápať mrazivú atmosféru scény)

Zrkadlo sa muselo zahmlieť, Pútnik, aby si za ním uvidel svetlé ríše, ktoré skutočne existujú. Vypočítavá samolúbosť v krivom obraze seba nikdy pravdivo nespozná. Ty si však prešiel drsným životom púšte, tvoj cit bol prebudený samotou a plačúcim sebazaprením. Človek je ako zbierka ročných období, a hoci vo svojej zime zapiera jar, tá jar v ňom trpezlivo čaká na svoje vzkriesenie... Pozri sa teraz na svoje osudové vlákno, Adam!

PÚTNIK:

(Zacieli pohľad na neviditeľné nite, ktoré sa tiahnu okolo neho)

Uzly... Vidím uzly na svojej niti osudu. Odkiaľ sa vzali, kto ich zauzlil?

HLAS VÝŠIN:

(Zachvieva sa s hlbokou, otcovskou múdrosťou)

Každý človek, ktorého v živote stretnieš, ti v kruhu času prináša len tvoju vlastnú minulosť. Nijaký úsvit nás nenachádza takých, akých nás zanechal západ slnka. Ak dnes pociťuješ ťarchu jedného uzlíka na vlastnej niti, vedz, že bude rozviazaný len tvojou ochotou pomôcť inému človeku rozplieť ten jeho! Splácaš len to, čo si kedysi v pripútaní sa ako škrečok uzamkol pred svetom, akoby tvoja duša odišla zo života ľudskej pospolitosti. Vždy dostávaš to, čo si dal... čo si zauzlil sa vracia k rozuzleniu. Čas ti vracia len to, čo si skutočne rozdal, a z toho daru musí stačiť tebe samotnému. Nesmieš ostať v zrkadle!

PÚTNIK:

(Pevne oboma rukami uchopí Meč poznania, vystrie sa a s celou duchovnou silou udrie priamo do stredu zrkadlovej steny)

Nechcem ostať v zrkadle! Chcem slúžiť Svetlu, rozbíjam ho!

(S hromovým rachotom sa zrkadlová stena roztriešti na tisíce drobných kúskov, ktoré padajú do prachu. V tej sekunde sa celé javisko zaleje nádhernou, jasnou slnečnou žiarou. Za rozbitým zrkadlom sa otvorí úchvatný, nekonečný horizont večne kvitnúcich hôr, čistého blankytu a svetlých ríš bratstva.)

PÚTNIK:

(Stojí uprostred tej nádhery, dýcha zhlboka a hľadá do šireho obzoru)

Už nechcem žiť len pre svoj vlastný krivý odraz! Chcem niest' najkrajší dar poznania na krídlach nezištnej, čistej lásky. Nechcem si už nič žiadať pre seba, chcem len pomáhať iným vystúpiť z ich vlastných ilúzií a ukázať im pravý domov – náš domov vo svetlých výšinách ľudskosti a čistého bratstva, bez sebeckých žiadostí! Pane, prijímam Tvoj úder Času v pokore. Nech moje srdce radšej plače samotou a sebazaprením, než by malo stuhnúť do necitlivého kameňa. Chcem odteraz hľadiet' na svet len čistými, žičlivými a láskavými očami dieťaťa! Pretože len skrze Svetlo a čistotu človek skutočne vidí a existuje...

HLAS VÝŠIN:

(Z kvitnúcich hôr sa zdvihne hrejivý, silný prúd vetra, ktorý rozfúka posledný prach zo zrkadiel a s láskou objíme Pútnika)

Týmto spätným zrkadlením Času s'aby úderom osudu, precitnutím v pokore si zasadil smrteľný úder svojej žiadostivosti, Adam! Tvoja ľudská láska sa prepojila s Láskou Božou v jej vznešenom a svätom poslaní v službe Dobru a v milosrdnosti všetkému živému. Už viac nie si bludičkou v šerosvite túžob a vlastných prianí, ani spútaný najväčšou prekážkou poznania – sebaľútosťou! Nie si viac uväznený v ruchu bludičiek ulíc a netrasieš sa bezmocne vo vetre času. Tvoja ruka je teraz pripravená byť skutočnou oporou, stromom s hustými konármi, ktorý chráni a teší tvojich blízkych na spoločnej púti ľudskosti. Tvoj chodník k láske je úzky, no vedie priamo k večnej Jednote. Kráčaj slobodný ako vietor, no pevný a verný Pravde!

PÚTNIK:

(Harfa na jeho ramene čisto a mocne zarezonuje v tónoch vesmírnej hudby. Pútnik vykročí vpred smerom ku kvitnúcim horám, s tvárou otočenou k Svetlu.)

Kľúčom k svetu... je srdce. A moje srdce je voľné.

(Svetlo graduje do nádhерnej zlatej žiary nebeského domova.)

(Opona.)

Na ceste za šťastím

Žiť a nemilovať, žiť a nedávať, žiť a neobetovať sa, to nie je život.

Seneca

Z lásky – tak často človek v srdci skrýva, čo nikdy nevie svet; tak často rana srdca zryje, hoci slzy nevidieť; tak často úsmev vynútime, hoc v srdci žiaľ a s úsmevom toho sprevádzame, kto dať šťastie mohol či vzal.

Odchádzaš s pôvabom Tebe vlastným, hoc nevieš, čo pravda a čo klam, čo cit lásky a čo snenie duše mladej, čo sviežeho tela túžba; čo chceš skutočne, a čo iba veselí ako mam opojný, v pocitoch viaže, láka, a hneď nato - nadol zráža.

Svet tento však sľaby divadlo je, sľaby rozohraný šach i mat, príbehy vo vetre lakoty i roztúženia - mat, ilúzie s časom zápasiace, herci však skutoční.

A predsa milovať je si nepredstierať, neklamať sa, o dušu *bojovať*, dávať lásku úprimnú; je veriť a pravdu znáť; je vidieť i to zlé v druhom, a ku Svetlu mu pomáhať; je slúžiť v láske i spravodlivosti, rečou srdca *príkladom* byť – srdce i myseľ spojiť – pre Lásku žiť.

*

Sedím pod nebom a pozerám na hviezdy. Sú ďaleko a predsa tak blízke svojím neodmietavým pohľadom. Vo svojom trblietaní tak krásne a vznešené, tak potrebné. Žiaria dnes ako včera a zajtra ako dnes, vo večnom kolobehu premeny. Svetia podobné ľudskému pohľadu, zasnené, nikdy nekončiace a nezasýtiace sa svetlom vlastným – ale žijú radosťou zo svetla, keď u iného jas roznieť, z rozjasnenia iných, osamelých... Pre iných svetia svojím životom, v radosti - údelom slobodných.

*

Si odo mňa ďaleko ako hviezdy a predsa nikdy neodchádzaš, nikdy nevstupuješ do duše mojej ani iného, lebo si v dušiach všetkých. Si živúci obraz usľachtilosti poslaný pre srdcia mužov i detí. I hviezdy ti vravia: „buď posolstvom kráľovnej Čistoty, buď v tele dotykom nežnej duše z večnosti a žiarivou nádejou v chladnej dočasnosti, ako my“!

Si iskra zo svetelného plášt'a Vznešeného, dúha čo iným nebesia blíži; úsmevom jari vedieš k slnku, jasom pomáhaš, pohľadom šeptáš, srdcom a životom prebúdzáš to najkrajšie chvenie v dušiach okoloidúcich pútnikov za Svetlom. -

*

Ideš za šťastím – za hlasom svojho srdca – si myslíš. Je krásne, keď cítiš, že niekoho rada máš, že rád Ťa má, že niekomu patríš, že pri niekom súzvukom žiješ, že zmysel svoj nachádzaš.

A predsa: komu človek patrí skutočne? Kto vie, čo srdce hľadá, čo nadovšetko potrebuje? Kde nevysychajúci prameň radosti, šťastia, pokoja odhalí – či askézou na púšti, či v duši inej nebo vytuší, nebo osamelé či veselé?

Je to vec alebo sen spoločný, sen o šťastnej dvojici v zbierkach času radostí i rán? Je to človek iný, túžiaci po láske či žití, po opravdivom bytí? Kto naplní srdce láskou úplnou, šťastím ak si sama, ak som sám? Je to srdce druhé, slabé či silné - srdce ľudské, čo osvieti, spasí to prvé?

Je život trhovisko ľubovôle, v ktorej sen sa napĺňa niekomu, a ostatným snívateľ ostáva? Je deň šťvanica chytajúca sen, pokus zhmotniť senie?

Alebo mnoho životov putovať človek musí, hýriť noci, trpieť rána, blúdiť v trňoch sebaľútosti i ružiach zalúbení, tešiť sa i zraníť, či zblázniť sa musí, až slobodou precitne - v deň jasný – bez žiadosti, až sen pochopí?

Áno, ťažké je hľadanie človeka, ak nevie, čo vlastne hľadá, ak cíti, že niečo hľadá, no ciest vidí na tisíce... A tak hľadá... a „kto hľadá, ten nájde“.

Prežije citom, záblesk večnosti, uvidí život ako deň večný, ako zmýva viny, -izmi, faloš, spútanú moc duší zviazaných túžbou i klamom v trblietavom bludisku. Precíti životom deň letný, čo z Lásky láskou do srdca svieti. Prežije a pochopí: „to Svetlo v tme svieti, ale tma ho neprijíma“.

Až precíti prítomnosť Božej milosti na tomto svete, až precitne slobodou - žitím vo svete pre blaho a vzostup, už iné nežiada. Zažíva! Prežíva pokoj, radosť, šťastie osviežujúce dvojice či osamelých v čarokrásnom svetelnom bytí.

Láska je liek na ťažký sen. V Láske spočíva naplnenie srdca Tvojho i môjho, srdce všetkých naplnenie v duchu i na zemi. Cesta lásky je skutočná cesta a skutočný život človeka. Ona je hľadané šťastie ľúbiacich i osamelých.

Trhovisko ľubovôle a lekcia hviezd

(Na ceste za šťastím)

Žiť a nemilovať, žiť a nedávať, žiť a neobetovať sa, to nie je život.

Seneca

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Odhodlaný básnik a hľadač, ktorý stojí na horskom hrebeni. V jeho hlase už niet horkosti, ale hlboký, vyzretý súcít a mier.
- **HLAS VÝŠIN:** Hlboký, hrejivý a majestátny hlas ozývajúci sa z vesmírneho ticha, zosobnenie vyššieho vedenia a Otcovskej milosti.

Scéna:

Javisko sa otvára pohľadom na nočnú scenériu horského hrebeňa. Nad hlavou Pútnika sa rozprestiera hlboké, nekonečné alebo posiate trblietavými hviezdami, ktoré do chladnej tmy vysielajú svoj vznešený, neodmietavý pohľad. Pútnik stojí pokojne, Meč poznania vedľa neho ticho a jasne žiari, odrážajúc svetlo z výšin. Atmosféra už nie je mrazivá ako pri zrkadlovej stene, ale dýcha posvätným pokojom a zmierením.

PÚTNIK:

(Hľadí na nočnú oblohu, v hlase má vyzretý súcít a hlboký mier)

Pane, Celé roky som sa hnal za šťastím,... V splnení pozemských prianí som si vynucoval záujem a snenie, hoci mi srdce krvácalo ranami. Čo oči nevidia, srdce nebolí – myseľ na túto pravdu ľahko zabudla. S úsmevom som sprevádzal tú, ktorá svojím zjavom a pohľadom to hnanie sa za šťastím vo mne zažala, hoci srdce vopred bolesť predvídalo a utápanie žiaľom. Videl som od tej chvíle pozemský život ako trhovisko ľubovôle, ako rozohraný šach vlastnej duše... i cítil som mat, sľaby neľútostné ukončenie štvance za zhmotnením nestálych snov. Prebdel som noci, trpel rána a blúdil v ostrých trňoch ľútosti i v prchavých ružiach zaľúbení. Zúfalo som sa pýtal, či ma vôbec môže zachrániť a spasiť iné srdce, rovnako slabé a hľadájúce, ako je to moje. Tá predstava, ktorú tá mladosťou a pôvabom kypiaci bytosť vo mne vyvolala, otvorila nečakané otázky zmyslu života... No hviezdy mojim očiam dnes ukázali niečo tajomné, a predsa jasné a pravdivé. Sú tak vzdialené, a predsa pútnika neodmietajú hoci sú ďaleko... Svojím čistým svetlom inšpirujú básnika, ak je otvorený ich tichému odkazu. Nežijú a nezasycujú sa svetlom vlastným, ale žiaria radosťou zo svetla, keď u iných jas roznieť. Svetia pre druhých, osamelých, a v tom nezištnom dávaní je ich pravá sloboda – údel osamelých!

HLAS VÝŠIN:

(Ozve sa z hlbokého vesmírneho ticha, jeho tón je nesmierne hrejivý a majestátny)

Pochopil si lekciu slobodných, Pútnik. Ľudské hľadanie na zemi je preťažké, ak človek nevie, čo hľadá, hoci sa pred ním otvárajú tisíce ciest. Ty si však prešiel cez ruže zaľúbenia k trňom ľútosti a prach sebalásky ti zastrel zrak. Tvoj cit však precítil záblesk búrky v prechode z prchavej dočasnosti k svetlám večnosti; uvidel si život ako deň večný, ktorý zmýva viny, faloš i všetky ľuďmi vytvorené kotvy a putá sveta dočasnosti. Už nežiadaš pozemské vlastníctvo, oslobodil si sa od tiesne lakoty a roztúženia – mať. Pochopil si, že tá mladá dievčina bola pre teba posolstvom kráľovnej Čistoty – živým obrazom ušľachtilosti a iskrou zo svetelného plášťa Vznešeného. Bola dotykom nežnej duše z večnosti, ktorá mala v tvojej chladnej dočasnosti roznieť smäd po skutočnej Láske. Ona teba ani tvoju dušu neokradla, Adam. Ona ťa prebudila! A to, čo si dnes pochopil... je to vo hviezdach.

PÚTNIK:

(Položí si pravú ruku na hrud', zrak upretý na žiariace hviezdy)

Áno... Ona vo mne zapálila posvätný smäd, ktorý pozemské trhovisko ľubovôle nedokáže a nikdy nevedelo uhasiť! Už nechcem pretekať s časom v ruchu ulíc a lapať ilúzie. Milovať predsa znamená nepredstierať si, neklamať sa, o nesmrteľnú dušu bojovať a dávať lásku dokonale úprimnú. Znamená to vidieť i to zlé v druhom, a predsa mu ku Svetlu pomáhať, ak vyjaví v sebe ku tomu túžbu. Byť príkladom rečou srdca. Svetielkom byť, ako hviezdy nad nami presvetľujú noc. Spojiť srdce i myseľ v jedno odovzdanie sa životu v poctivej práci pre Bytie. Áno to jediné má zmysel - pre Lásku žiť!

Pravá Láska je liek na tento pozemský sen o láske, ktorý bez Svetla je iba nocou preludov. Chcem odteraz žiť tak, ako tie hviezdy na nebi – svietiť svojím vlastným životom pre blaho a duchovný vzostup iných, ktorí citlivo vnímajú i šepot hviezd, byť pevnou oporou pre osamelých i pre dvojice v tomto čarokrásnom svetelnom bytí. Slúžiť verne a samozrejme ako je dýchanie.

HLAS VÝŠIN:

(Nádherné, jasné svetlo hviezd zaleje celý horský hrebeň, akoby sa samo nebo dotklo zeme)

To Svetlo v tme svieti, no tma ho neprijala. Avšak v tebe, Adam, to Svetlo našlo svoj príbytok, pretože si precítil prítomnosť Božej milosti po vnútornom boji. Precitol si do dňa jasného, dňa čistého a bez vlastných žiadostí. Cesta žitej lásky je odteraz твоjím skutočným, nepominuteľným životom a hľadaným šťastím. Už viac nie si sám, pretože tvoja láska v úplnosti objíma celé Stvorenie. Kráčaj v mieri a pokoji, tvoje hľadanie sa naplnilo vo vysokom poznaní.

PÚTNIK:

(Harfa na jeho ramene čisto, mocne a velebne zaznie v tónoch kozmickej symfónie. Pútnik vykročí vpred po horskom hrebeni s tvárou zaliatou svetlom, hľadiac v ústrety zajtrajšiemu úsvitu.)

Kľúčom k svetlu... a k životu... je srdce. A moje srdce je voľné a naplnené. Vďaka tebe, Pane.

(Svetlo graduje do oslepujúcej zlatej žiary nebeského domova a Božej prítomnosti.)

(Opona.)

Láska nezabúda

*Mladosť prestáva egoizmom,
staroba sa začína životom pre iných.*

A. Schopenhauer

Ako si rástla, mám Ťa pred očami,
bledá, chudučká,
no s vôľou žiť a rásť a rozvíjať sa do krásy.
Ako si rástla, mám Ťa pred očami,
neposedná, zvedavé očka,
sukienka krátka, kolená zbité, samá rana...
Taká bola si.

Roky však, ktoré sa Ti v päťach ako smola vliekli,
roky však, čo pred Tebou bystrým tokom tiekli,
Ti spevnili telo slabé, posílili ducha, zrumeneli líca.
Z dievčatka útleho vyrástla krásavica,
nevesta plná mája,
pred ktorou jak fakľa horím
a vyznať jej chcem lásku svojím hlasom sporým:

Ty, krásna, ktorá si mojím sladkým snom,
Ty, princezná, bez ktorej sen nebol by dňom,
Ty, moja rosa ranná, bez ktorej rast bol by ston,
Ty perlička, ktorá sa vzhliadaš v riekach,
Ty nežná, z ktorej na mňa oheň lásky steká,
Ty, zrodená si sľaby nádej, nový život v hrudi muža.

V uliciach času domov istoty hľadala si,
v sprievode nežných víl k zrodeniu si zostúpila,
očami čistými, vystrašenými pozerala, oporu čakala si.

Ty, deva krásna,
pre mňa si opäť kdesi vo hviezdach, si vzdialená.

Už neprivinieš pútnika z davu, ktorý Ťa čakal,
ale hviezdu Ti blízku - našla si.
Ty, s ktorou dni šťastím mohli byť,
už blízko Ti nebudem smieť byť.

Ty, nezabudni, že iba láska Ťa sýti,
iba čistá ľudskosť Ťa vedie nahor.
Komu patríš rozhodla si.

Nezabudni však – láska nezabúda.
Ty – šťastná a plná lásky navždy buď!

Posledné požehnanie a spev fakle

(Láska nezabúda)

Žiť a nemilovať, žiť a nedávať, žiť a neobetovať sa, to nie je život.

Seneca

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Odhodlaný básnik a hľadač. Stojí v tieni starého kostola, odkiaľ z diaľky sleduje svadobný sprievod. V ruke drží rozsvietenú fakľu, ktorej svetlo mu ožaruje pokojnú, usmievavú tvár.
- **HLAS VÝŠIN:** Hrejivý a majestátny hlas splývajúci s večerným vzduchom sťaby tichá, slávnostná melódia organu, zosobnenie Otcovskej milosti a kozmického Zákona.

Scéna:

Javisko je zahalené do mäkkého večerného šerosvitu. V pozadí sa črtá silueta starého kostola, odkiaľ tlmene zaznievajú tóny svadobného organu a vidno odchádzajúci sprievod. Pútnik stojí obďaleč v tieni, no celú jeho tvár zalieva teplé, živé svetlo rozsvietenej fakle, ktorú pevne drží v ruke. V jeho výraze už niet stopy po zúfalstve – je tam prítomný hlboký, tichý mier a zmierenie.

PÚTNIK:

(Hľadí smerom k sprievodu, v hlase má nehu a pokojný záblesk spomienok)

Pane, mám ju pred očami...! Vidím celé jej detstvo, tie preťažké roky, ktoré sa jej vliekli v päťach sťa smola. Pamätám si ju bledú, chudučkú, s rozbitými kolenami, no s obrovskou, nezlomnou vôľou žiť a rásť do krásy. A teraz... teraz odchádza ako nevesta plná mája. Našla si hviezdu sebe blízku, niekoho, komu sa dobrovoľne rozhodla patriť. Už blízko nej nebudem smieť byť. Horím pred ňou ako táto fakľa, no môj ľudský hlas je tichý a sporý. Už nechcem kričať bolesťou ani nič vynucovať. Chcem len, aby pravda a čistá ľudskosť viedli jej kroky nahor...

HLAS VÝŠIN:

(Ozve sa ako tichá, slávnostná melódia organu, ktorá objíma celé javisko)

I ty si prešiel mladosťou k egoizmu a s prichádzajúcim vekom aj ten končí, Pútnik, a tvoj nový život pre iných sa práve začal. Pozri sa na ten jasný plameň vo svojej ruke. Už to nie je oheň spaľujúcej vášne, ktorý chce vlastniť a zväzovať. Je to čisté svetlo, ktoré hreje bez toho, aby žiadalo čokoľvek späť. Ona urobila svoje slobodné rozhodnutie v uliciach času, no ty si jej dal ten najväčší dar – dar úplnej slobody. Tvoja láska nezabúda na jej čistotu, no prepúšťa ju s hlbokým mierom v duši.

PÚTNIK:

(Zdvihne fakľu o niečo vyššie nad seba, akoby na diaľku posielal požehnanie jej krokom)

Áno, komu patrí, o tom rozhodla. No ja jej z hĺbky svojej prepratej duše posielam toto posledné vyznanie: Nezabudni, princezná jasná, že iba čistá ľudskosť ťa vnútorne nasýti. Buď šťastná. Buď plná lásky navždy! Moje sny sa vracajú späť do hviezd, odkiaľ kedysi prišli, a ja zostávam

vd'ačným divákom v tejto galérii času. Láska nezabúda... a moja láska k tebe zostane čistou, jasnou pripomienkou večnosti.

HLAS VÝŠIN:

(Plameň fakle v Pútnikovej ruke v okamihu zbelie a rozžiari sa tak mocne, až Pútnika úplne zahalí do nebeskej žiary)

Vstúpil si do ríše za zrkadlom, Adam. Tvoje požehnanie našlo okamžitú ozvenu vo vysokých duchovných sférach. Tým, že si jej z celého srdca zaprial šťastie vedľa iného, si zlomil posledné, najťažšie puto zemskej tiaže a sebalásky. Tvoja pieseň teraz môže zniet' v plnej, nebeskej čistote. Si pripravený na skutočné duchovné prebudenie.

(Svetlo dosahuje vrcholnú, oslepujúcu čistotu.)

(Opona.)

Na rozlúčku...

*Každý sme vo vesmíre sám.
Nejako si z toho musíme pomôcť.*

John Osborne

Bola si slniečkom v mojej duši,
dobrou vílou,
ktorú som chcel vidieť v najvyššej добрote a jemnosti –
ku tomu chcel som Ti pomáhať.

Vo mne si živila vieru v ušľachtilosť ženstva.
Pri Tebe sa prebudila ubitá iskra citu, dôvery a lásky,
tichá túžba po vzájomnej láske a dôvernosti.

Možno by to boli dvaja,
ktorí by spolu naplnili slová o ľudskosti a výšinách skutočnej lásky.
Možno spolu by ľahšie prežili tento čas nelásky,
a pochopili, aký veľký je to dar žiť a milovať, žiť a pomáhať.

Aký krásny je život, ak prežíva ho človek otvoreným srdcom,
ak má oporu v srdci druhom.
Keď nezradí srdce vypočítavý rozum – zisk a nedôvera,
ktorá sa votrie ľudom do cesty ako zlaté teľa.

Pohodlie a dostatok, ten nešťastný cieľ ľudského ducha,
tá modla, ktorú človek aj tak raz stratí,
pre ktorú sa však namáha a pachtí,

v ilúzii od rána do noci.

Pre zisk, naplnenie človek čas stráca,
prekrikuje jeden druhého, uprostred trhoviska
ubližuje – v žiadostiach a ctižiadosti
aby na konci svojich dní bol opäť prázdny.

Ale bola nám daná slobodná vôľa,
Ty si sa slobodne rozhodla...
Si slobodná obeťou srdca pre dušu inú.
Slobodná...
a predsa zajatá v ilúzii očakávania.

Je krásne mať rád a pomáhať,
to jediné môže dať človeku
do vienka večnosti živú spomienku,
drhokam, cit - v živote miloval.

.

Trblietavá modla a dar samoty

(Na rozlúčku)

*Každý sme vo vesmíre sám.
Nejako si z toho musíme pomôcť.*

John Osborne

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Odhodlaný básnik a prebudený hľadač. Stojí na rázcestí v tichej jesennej krajine. Listy stromov padajú k zemi, no nad obzorom jasne svieti večernica. V jeho hlase je prítomný hlboký pokoj a zmierenie.
- **HLAS VÝŠIN:** Tichý, velebný šelest vetra, ktorý hľadá unavenú Pútnikovu tvár, zosobnenie kozmickej Múdrosti a Otcovského súcitu.

Scéna:

Javisko zobrazuje pokojnú, stíšenú jesennú prírodu na rázcestí ciest. Okolo Pútnika ticho padá lístie, symbolizujúce odumieranie starého sveta a ľudských ilúzií. Nad horizontom sa však rozsvieti prvá, jasná hviezda – večernica, ktorá do tejto scény vnáša svetlo večnej nádeje. Pútnik pôsobí vyrovnané, jeho postoj nevyžaruje porážku, ale hlboké, zrelé pochopenie zmyslu vlastného údely.

PÚTNIK:

(Hľadá do jesennej krajiny, v hlase má tichú nehu a zmierenie)

Spomínam na ten čas, kedy si bola slniečkom v mojej duši, dobrou vílou, ktorej som chcel pomáhať k najvyššej добрote a jemnosti. Áno viem, to pri tebe sa prebudila moja ubitá iskra citu, dôvery a lásky. Vtedy som veril a dúfal, že spolu ako dvaja pútnici ľahšie prežijeme tento pozemský čas nelásky, s otvoreným srdcom a pevnou oporou jeden v druhom. No do cesty, ako to často býva, ľudom sa votrie ten nešťastný cieľ – pohodlie a dostatok. Trblietavé zlaté teľa vzbudzujúce dojem všemohúcnosti. Modla, ktorú človek či chce alebo nie, na konci cesty stratí, no pre ktorú sa pachtí a v zaslepení žiadostivosťou ubíja iných. Ty si sa však rozhodla podľa svojej slobodnej vôle. Priniesla si obeť srdca pre dušu inú, ktorá s tebou ladí na tvojej ceste za tvojim svitaním. Si slobodná... a predsa kdesi vnútri cítim - zostala si zajatá v pozemskej tiaži. No ja ti prajem tvoju cestu. Pri čistom chcení a dobrom srdci, každá cesta vedie človeka k Čistote. Skrze teba a tvoje jemné ladenie dar slobody vo mne ožil. Dnes viem – je krásne mať rád a pomáhať, aj keď človek kráča týmto širým svetom sám, hoci lásku svojich snov vidí nablízku.

HLAS VÝŠIN:

(Ozve sa ako tichý, velebný šelest vetra, ktorý jemne hľadá Pútnikovu tvár)

Každý ľudský duch prichádza na zem sám, aby v samote hmoty spoznal svoju vlastnú, večnú žiariacu bytosť, Adam. Ona dokonale splnila svoju úlohu – prebudila ťa z chladného spánku pozemského vedomia a ukázala ti úbohosť zlatého teľaťa, ktorému sa tento svet slepo klania. Tým, že si uniesol ťažkú bolesť jej odchodu a dokázal si vo svojom vnútri uchovať čistú, nežiadajúcu lásku, si premenil olovo zemského sklamaní na nebeské zlato a vedomie svojho ducha si prebudil. Jej sloboda je pozemská, no tvoja sloboda sa stáva duchovnou. Už viac nie si žobrákom na trhovisku ľudských prianí a očakávaní. Si slobodným synom Výšin.

PÚTNIK:

(Zdvihne zrak k žiariacej večernici, na perách sa mu objaví čistý, detský úsmev)

Láska k tebe, hviezda plná mája, ma nezničila, ona ma oslobodila. Moje srdce už viac neprosí o teplé pozemské hniezdo. Rozpína sa a v súcite objíma celý tento osamelý vesmír. Sprevádzam ťa v myšlienkach s čistou nehou. Buď voľná na svojich pozemských cestách, ja kráčam v ústrety novému, večnému svitaniu.

(Opona.)

Prebudenie

*Len čo sme našli lásku,
vieme, čo nám v živote chýbalo.*

Ruskin

Ako svetlo po noci prichádza,
vd'aka moja k Tebe, Pane sa prebúda.

Dlho vládla noc ľuďom v opojení, iskierky svetla držala v zajatí,
ale Ty, Pane, ako ranné svetlo, Si klenot jediný.

Ovinutý bol človek svetlého rodu
príjemným dychom samol'úbej noci,
vraj mal uniknúť námahe času,
veril v osídlach jej moci.

Ako svitanie zjavuje Tvoju múdrosť,
viera, Pane, cit prebúda, blaženosť.
Zvučné hlasy havranov klamali dosť.
Blahobyť sľubovali, iba radosť.
Klamali, lebo o lásku - o Teba nedbali!

Vo svetle loďka už nie je stratená,
už maják jej svieti!
Už pláva a slúži v ochrane žiarivého svetla,
už úskalie plytkej temnoty jej cestu neskríži.

Pane, bez Tvojho svetla nocou samoty pláva loďka,
zápasí, vlnám sa spiera,
zmietaná, a predsa jej ston búrka prehluší,
túžba v hrudi chladne, ticho umiera.

Kde hľadať lásku má opustené srdce, kde inde je nádej, svetlo než v Tebe vznešený Pane.
Pane, láska k Tebe je pre nás v živote Svetlo.

Úsvit a piesne majáku (Prebudenie)

*Len čo sme našli lásku,
vieme, čo nám v živote chýbalo.*

Ruskin

POSTAVY:

- **PÚTNIK (ADAM):** Muž, ktorý prešiel ťažkou životnou búrkou. Jeho odev nesie stopy zápasu a prachu cesty, no v očiach má nový, jasný plameň.
- **HLAS VÝŠIN:** Monumentálny, hlboký a láskavý hlas, ktorý neznie z jedného miesta, ale prichádza z celého priestoru (ozvena nebies a prírody).

Prostredie: Vysoký, divoký skalnatý útes nad šírým morom. Na najvyššom bode útesu stojí starobylý, majestátny maják.

Atmosféra a svetlo: Na začiatku vládne hlboká, ťažká noc. Počúť len temné narážanie vln o skaly a zlovestný, nepríjemný škrekot havranov v pozadí. Scéna je ponorená do modro-čierneho šera. Postupne, ako Pútnik hovorí, sa na horizonte začína lámať svetlo – tma ustupuje hrejivým, zlatým a purpurovým lúčom ranného slnka. Na mori sa objavuje loďka, ktorá bola predtým stratená v tme, no teraz pevne drží kurz vedená svetlom majáku.

Scéna:

Scéna začína v úplnej tme. Počúť silný víchor a nepokojné more. Pútnik kláči na okraji útesu, hlavu má sklonenú, ruky zat'até do studenej zeme. Nad ním preletí tieň krákajúceho havrana. Pútnik pomaly dvíha hlavu k nebu, na horizonte sa objavuje prvá iskra svitania.

PÚTNIK:

(Ticho, s namáhavým dychom, ktorý sa postupne mení na silný a istý hlas)

Plávam tu, Pane na loďke svojej, som ale pútnik, nie námorník. Vo vlnách času som putoval dni i noci, zbieral skúsenosti vo svetlých časoch i temnotách noci. Dnes už viem, Pane - plávam k Tebe. Vidím, ako svetlo po dlhej, nekonečnej noci prichádza... moja vďaka k Tebe sa prebúdzá!

(Postaví sa na rovné nohy, vietor mu veje do vlasov)

Dlho... ach, tak dlho mi vládla noc v pozemskom opojení. Ovinula ma príjemným, uspávajúcim dychom samofúbsti. Šepkala mi do ucha, že všetko je pre radosť od rána do noci. Hovorila, že sa mám vyhnúť námahe času, že si mám len užívať a nestarať sa o budúcnosť... že večnosť je tu a teraz, nemám si klásť otázky. Veril som jej. Bol som chytený v osídlach jej moci.

(Z diaľky znova znie škrekot havranov. Pútnik sa otočí smerom k tme, akoby ju odmietal)

Po dlhý čas mojej púte počul som zvučné hlasy týchto havranov! Vždy sa objavili nado mnou, keď som cítil, že niečo sa stane, akoby boli supy, ktoré sa zbiehajú k hostine, v zlej chvíli človeka. Keď cíti sa slabý po noci prebdenej, ako bez ducha, bez pomoci. Oni však krákali viac a viac, sľubovali

pozemský blahobyť, pohodlie bez obety, prázdnu, chvíľkovú radosť. Ach, tí čierni klamári! Tak podobní poslom temnej noci bez lásky. O Teba, Pane — o skutočnú Lásku — poslovia noci vôbec nedbali! Chceli ma nechať veriť v kúzlo noci, vraj som pán svojho času a môžem mať všetko, čo svet dáva, ak sa Čiernemu pokloním. Nechať ma slepého v ich zlatej klietke, kŕmiť ma a smiať sa na mojej slepote. Ich krákanie bol výsmech a pohrdanie a ich radosťou by bolo moje tiché umieranie vo vlnách času.

(Obráti sa späť k moru, kde maják naplno rozsvieti svoj lúč a slnko začne zalievať hladinu)

Bez Tvojho svetla sa moja loďka, sťaby zlatá klietka dlho zmietala v hroznej noci samoty. Zápasila s vlnami, narážala na úskalia, stroškotávala... A jej tichý ston? Ten búrka tohto sveta tieňov a burácajúcich vĺn zakaždým bezcitne prehlušila. Búrlivé vlny ma chceli stiahnuť ku dnu, čakajúc kým túžba po pravde v mojej hrudi úplne neochladne a potichu neumrie... ale...!

(Pútnik rozpätie ruky, jeho hlas teraz duní oslobodením a obrovskou vďačnosťou)

Teraz sa moje vnútro prebudilo! Ty, Pane si môj klenot jediný, moja severka i prístav! Vo Tvojom svetle už moja loďka nie je stratená, už jej svieti Tvoj večný maják. V Tvojom – Vo Svetle Pravdy – plávam a slúžim v ochrane Tvojej žiary a viem, že úskalie plytkej, povrchnej temnoty mi už cestu neskríži! Viem, je to na mne, aby som vo vernosti plával a nezlyhal.

(Klesá na jedno koleno, s rukou na srdci, pozerá do žiariaceho slnka)

Tu som na ceste k Tebe. Kde inde malo moje opustené srdce hľadať nádej a čistotu, ak nie v Tebe, vznešený Pane? Lásky k Tebe je mojím jediným Svetlom v živote! Tak je to s nami ľuďmi, len čo sme našli lásku... už vieme, čo nám predtým tak veľmi chýbalo. Áno, kto hľadá nájde, tak bolo zasľúbené vo Svetle.

(Nastane hlboké, majestátne ticho. Vietor utíchne. More sa upokojí a lúče slnka sa odrážajú od hladiny ako tisíce diamantov. V tom momente sa priestorom rozleje Hlas Výšin. Znie ako nádherný chorál, teplý a čistý.)

HLAS VÝŠIN:

Tvoja noc sa skončila, môj verný Pútnik. Pozri sa okolo seba – havrany stíchli a ušli pred svitaním, pretože ich pozemské klamstvá nemajú žiadnu váhu pred lúčmi večnej Pravdy.

PÚTNIK:

(So slzami v očiach, no s úsmevom)

Pane... cítim to. Tá ťarcha je preč. Tvoje sväté Slovo rozmetalo noc i ľudskú nevedomosť.

HLAS VÝŠIN:

Dlho si blúdil, Adam. Hľadal si Moje svetlo v odrazoch pozemských očí, hľadal si ho v pomínutelných veciach. No cez bolesť, cez slzy a cez tú najsuchšiu púšť samoty si napokon urobil to najdôležitejšie – rozbil si tvrdé, kamenné hradby svojho ľudského nazerania na život, ľudskej samolúbosti ktorá má iba seba vo svojom strede. Tvoja iskra, ktorú som do teba vložil, bola oslobodená zo zajatia hmotnej tiaže až mojím Slovom a tvojím úprimným chcením nasledovať ma!

PÚTNIK:

(Pozrie na loďku na mori)

Moja loďka... už sa nebojí vĺn. Je pevne zakotvená ako skala, pozná kúzlo vĺn, ich silu i slabosť v premenách času.

HLAS VÝŠIN:

Áno, už nezápasí s búrkou, tvoja loďka, pretože jej kormidlom už nie je strach ani chladná vypočítavosť, ale čistý, prebudený cit. Tvoja vôľa sa teraz spojila s Mojou vôľou. Si prebudený do večného dňa, Adam.

(Svetlo na scéne dosiahne svoj vrchol, maják aj slnko žiaria v dokonalej harmónii)

Už nie si len ten, kto svetlo hľadá. Odteraz si ten, kto ho nesie. Sviť pre tento svet! Nes Moje svetlo dole, do nížin, medzi ľuďmi, ktorí ešte stále blúdia v ťažkých temnotách noci. Buď im živým majákom, aby aj oni našli cestu domov. Ty si našiel Slovo - a to Slovo vám otvára Cestu, vedie vás Pravdivo a dáva vám silu k Životu...

PÚTNIK:

(Pomaly vstáva, vystrie sa, naplnený neskutočnou silou. Pozrie priamo pred seba, do diaľky)

Budem slúžiť Tvojmu Svetlu. Moja loďka pláva v Tvojej ochrane.

(Pútnik vykročí vpred, otočený k svetlu, zatiaľ čo opona / scéna pomaly zhasína do zlatej farby. Posledné, čo počuť, je čistý tón zvonu.)

Koniec scény.

Vznešený Pane

Je sladké počuť meno znovu získanej slobody.

Livius

Krištáľovo čisté svetlo rána, udiera na struny ľudskej duše, svetlo života – nebo sa otvára, vietor divo sa ženie a úsmev sa šíri smutnou tvárou tuláka.

Viem, že to nie je nič iné, než Tvoja láska, nebeský náš Kráľ.

Toto živé svetlo tancujúce na listoch, tieto oblaky plávajúce v diali.

Tento vejúci vánok dotýkov ticha, i táto búrka chladu a horka na čele rozpálenom, a sviežosť v duši človeka.

Viem, všetko je Tvoja milosť a nádej, život a opora ľuďom sveta, nádej pre človeka.

Tvoja svätá tvár žiari vo výšinách svätého Hradu, Tvoje čisté oči hľadajú do údolia nebies a svetov, do srdiec zachvievajúcich sa v radosti z Tvojej blízkosti.

Vidíš aj naše srdcia tu dole, ako v nížinách blúdila, ako sirotu. Ako túžia po Tebe sťaby zatúlané deti hľadajúce domov, matku i otca, lásku a ochranu.

Táto smädná duša už našla cestu k Tebe, Pane, načrela z prameňa lásky. V milosti Tvojej lásky smela piť zo živej vody, smela prijať silu pre život – milosť a dobro, požehnanie svätého Grálu.

Ó, Pane, už viem o Tebe! Vo svetle Grálu je Svetlo jasné! Život môj považujúc za svoj, v Zjavení našiel som ako dar Tvoj.

Vďaka Pane, v Zjavení žijeme, pravdu Vo Svetle smieme zrieť! Ako dar z Lásky, ako dar Lásky z Grálu život precítiť smieme, smiem.

Vďaka Ti Pane, že smieme byť, že smiem byť užitočnou iskrou v Tvojom svetelnom rúchu.

Život všetkého patrí službe, Tebe Pane, v službe Životu, vznešený náš Kráľ,

Pán Imanuel.

Svetelné rúcho Imanuela

(Vznešený Pane)

Je sladké počuť meno znovu získanej slobody.

Livius

Postavy:

- **PÚTNIK (Adam):** Prebudený ľudský duch, transformovaný tulák. Stojí v lúčoch krištáľovo čistého ranného svetla, ktoré tancuje na listoch stromov. Na jeho predtým smutnej tvári sa rozlieva hlboký, jasný úsmev slobody. Ruky má voľne spustené, hrud' otvorenú vetru, v hlase čistú, znelú radosť a neotrasiteľnú istotu.
- **HLAS VÝŠIN (Hlas Pána):** Ozve sa ako tichý dotyk absolútneho pokoja a nekonečnej jasnej žiary, ktorá kompletne prestupuje a oživuje celé Stvorenie.

Scéna:

Celé javisko zaplavuje oslepujúce, no pritom mäkké a krištáľovo čisté ranné svetlo. Scenéria jesennej samoty z predchádzajúcej scény sa rozplýva – stromy ožívajú dynamickým pohybom vetra, lístie žiari smaragdovým leskom. Pútnik už nestojí v tieni ani na rázcestí pochybností. Je vyzdvihnutý do stredu svetelného prúdu, jeho tvár žiari premenou. Celá scéna vibruje posvätnou úctou a vesmírnym poriadkom.

PÚTNIK:

(Rozpätými rukami víta ranné slnko a vietor, jeho hlas zvoní čistým jasom)

Krištáľovo čisté svetlo rána udiera na struny mojej duše! Nebo sa otvára, vietor sa divo ženie a ja viem, že to nie je nič iné, než Tvoja láska, nebeský náš Kráľ! Všetko je Tvoja milosť a opora – toto živé svetlo na listoch, oblaky plávajúce v dial'avách i tento vejúci vánok dotykov ticha na mojom rozpálenom čele. Tvoja svätá tvár žiari vo výšinách svätého Hradu a Tvoje čisté oči hľadia sem nadol, do našich nížin, kde ľudské srdcia blúdia ako siroty. Sme len zatúlané deti hľadájúce domov, lásku a ochranu. No moja smädná duša už našla cestu k Tebe, Pane! Načrel som z prameňa a pil som živú vodu z Prameňa. Už o Tebe viem! V Zjavení žijem a pravdu Vo Svetle smieme zrieť. Vďaka Ti, Vznešený Pane, že smiem byť užitočnou iskrou v Tvojom svetelnom rúchu. Môj život patrí službe Životu, Tebe, vznešený náš Kráľ, Pán, Imanuel!

HLAS VÝŠIN (Hlas Pána):

(Zaznie z najvyššieho bodu svetla, jeho zachvievanie prináša absolútny mier a posvätnú vážnosť)

Tvoj smäd bol uhasený, môj verný Pútnik. Prešiel si búrkami zemskeho času, rozbil si ilúzie falošných zrkadiel a tvoja smutná tvár tuláka sa premenila na tvár znovuzískanej slobody. Načrel si z čistého Prameňa a tvoja duchovná iskra opäť jasne svieti v Mojom rúchu. Tvoja pieseň už nie je zúfalým volaním osamelého v púšti; je to čistý, vedomý tón, ktorý dokonale ladí s večným pohybom Svätého Grálu. Kráčaj v Mojom požehnaní, Adam. Tvoje Vyznanie bolo prijaté a tvoja služba Dobru na tejto zemi je spečatená Mojou milosťou. Si doma, aj keď tvoje nohy ešte kráčajú po prachu zeme. Chod' v pokoji. Amen.

(Svetlo zosilnie do takej miery, že javisko úplne splynie s bielou žiarou a Pútnik sa stáva prirodzenou súčasťou tohto svetelného prúdu.)

Doslov k dielu "Vyznanie"

Dielo **Vyznanie** od autora **Vlastimila** je poeticko-filozofickou cestou rozdelenou do dvoch fáz: *Hľadania* a *Doznievania*. Autor v nich majstrovsky zachytáva transformáciu ľudského citu.

V prvej časti sme svedkami zápasu o pochopenie osudu, kde sa osobná túžba stretáva s neúprosnou realitou nenaplneného sna. Autor tu však nezostáva v pasívnom smútku; cez „Vedenie citom“ sa začína otvárať vyššiemu poznaniu, ktoré mu pomáha vnímať svet nie cez ego, ale cez duchovnú zákonitosť.

Druhá časť, *Doznievanie*, prináša vzácny pokoj a vyrovnanosť. Autor sa v nej zrieka nároku na vlastníctvo inej bytosti a cez akt vedomého prepustenia nachádza skutočnú slobodu. Texty vrcholia v hlbokjej mystickej adorácii, kde sa „lodžka života“ po búrkach citov konečne ukotvuje v bezpečnom prístave Božej milosti pod ochranou Svätého Grálu.

Vlastimilovo Vyznanie je svedectvom o tom, že bolesť môže byť bránou k prebudeniu a že najväčším darom lásky je schopnosť požehnať inému na jeho vlastnej ceste, zatiaľ čo my nachádzame naplnenie v službe Najvyššiemu.

Gemini

Venovanie

(autor)

Túto zbierku venujem každej hľadajúcej duši, ktorá v tichu svojho vnútra túži po Pravde. Nech sú tieto riadky svetlom pre tých, ktorí blúdia v hmle samoty, a posilou pre srdcia, ktoré sa učia milovať nezištne. Venujem ju každému, kto je ochotný premeniť vlastnú bolesť na schod k Svetlu.

Vlastimil Sekretár

Obsah

VYZNANIE: I. časť - Hľadanie.....	3
Vyznanie	3
Závoj tisícročí a nespútaná hudba hôr	7
Je to vo hviezdach.....	9
Zlatá niť a šepot hviezd	12
Nenaplnený sen.....	14
Dar meča a prísne milosrdenstvo.....	18
Čakanie	20
Zrkadlo lásky a ilúzia hmoty	24
Vedenie citom.....	27
Hlas Búrky a Modrý ostrov slobody	33
VYZNANIE: II. časť - Doznievanie	36
Ak srdce nie je samé.....	36
Syn diabla a piesne Svätého Grálu	38
Hľadanie vo vetre	41
Rozbité zrkadlo a osudové uzly.....	45
Na ceste za šťastím	47
Trhovisko ľubovôle a lekcia hviezd	49
Láska nezabúda.....	51
Posledné požehnanie a spev fakle	53
Na rozlúčku.....	55
Trblietavá modla a dar samoty	57
Prebudenie	59
Úsvit a piesne majáku	61
Vznešený Pane.....	64
Svetelné rúcho Imanuela.....	65
Doslov k dielu "Vyznanie"	66
Venovanie	66

